

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI VII. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

59. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
A/ rész: az ünnep jellegére mutató beszédek.....	5
Különálló beszédek	5
a) alcsoport: A bizakodás kérdésének fejtegetése	5
1. beszéd: Mi a bizalom?	5
2. beszéd: Merre tör az ember bizalma?	5
3. beszéd: Pesszimizmus	6
4. beszéd: Optimizmus	6
5. beszéd: A bizalom gyakorlata.....	6
b) alcsoport: A terminus ad quem lényege	7
1. beszéd: Az Isten az okok végső Oka	7
2. beszéd: A létező erők Ősereje.....	7
3. beszéd: Az önbíró Szellem	7
4. beszéd: Az élő Szeretet	7
c) alcsoport: Az Isten és az ember kapcsolatai.....	8
1. beszéd: Szeretből állít a paradicsomba	8
2. beszéd: Szeretből segít.....	8
3. beszéd: Szeretettel megvált.....	8
4. beszéd: Szeretből fiává fogad	9
– Szóljunk a „hazatértek” és Isten végleges kapcsolatáról.....	9
1. beszéd: Az Istenben élő Isten fia.....	9
2. beszéd: A Végtelen és végnélküli vitális kapcsolata	9
3. beszéd: Az együttélés tárgyi tartalma	9
4. beszéd: Az együttélés alanyi tartalma	9
d) alcsoport: A bizakodás elleni bűnökről	10
1. beszéd: A vakmerő bizakodás.....	10
2. beszéd: A megtérésben való vakmerő bizakodás	10
3. beszéd: Az üdvözülésben való vakmerő bizakodás.....	10
e) alcsoport: A köznapi bizakodó problémákról	10
1. beszéd: Az Istenbe vetett élethorgony	10
2. beszéd: Az Istenhez emelkedő életvirág.....	10
3. beszéd: Az Istentől táplálkozó isteni gyermek	11
f) Záró alcsoportban emeljük csúcsra: Az ember értékeinek és kibontakozásának – szinte azt mondanám – magát	11
1. beszéd: Az emberi élet értékei	11
2. beszéd: Hová vezetnek az „isteni tettek”?	11
3. beszéd: Az élet kivirágoztatása	11
4. beszéd: Az igazi isteni útmutatók.....	12
Beszédlánc	12
A beszédlánc címe: Az isteni Mester látható életakla.....	12
1. beszéd: Áll-e most is az Úr Jézus – lélekakla?	12
2. beszéd: Kik az Úr „lélekaklának” – „báránynépei”?	12
3. beszéd: Hogyan közelíthető meg ez az „életakol”?	12
4. beszéd: Az Úr aklának pásztorai	12
5. beszéd: Az Úr „báránynépének” boldogító életképe	13
6. beszéd: Hogyan nézzük tehát az „Úr báránypét”?	13
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegéhez írt beszédek	13
1. (Introitus) beszéd: Daloljon a lelkünk	13
2. (Introitus) beszéd: Mindenekfeletti – a mi Istenünk	13
1. (Graduale) beszéd: Fénylobbanásért járuljatok Istenetekhez	14
1. (Offertorium) beszéd: Allatok vére csordul az oltáron.....	14

1. (Offertorium) beszéd: Lobogó lélektüzek, tapsoló tenyerek	15
B/ rész – b/ csoportja: napi Evangéliumra építkező beszédek	15
Különálló beszédek	15
a) alcsoport: Az Isten és az ember belső lényegének fejtegetése	15
1. beszéd: Az Isten lényege – a belső életet tekintve	16
2. beszéd: Az Isten lényege – reánk vonatkoztatva	16
3. beszéd: Az Isten lényege – dinamikailag	16
4. beszéd: Az ember lényege – tartalmilag	16
5. beszéd: Az ember lényege – dinamikailag	17
b) alcsoport: Az Úrnak ember számára írt „Magna Charta”-járól és az ember behódolásáról	17
1. beszéd: Az Atya akaratának Magna Chartája	17
2. beszéd: Az Isten adta polgárjog érvényessége	18
3. beszéd: Isten házanépe	18
c) alcsoport: Az ember cselekedeteinek értelmezéséről és értékeléséről	19
1. beszéd: Isten kertjének élő fái	19
2. beszéd: A gyümölcsöt hozó fa	19
3. beszéd: Az Isten erdejének gondozása	20
4. beszéd: Az élettelen tönk sorsa	20
5. beszéd: A gyümölcsöző megbecsülése	20
d) alcsoport: Mit kaptunk, mit öröklöttünk és mit szerzünk?	21
1. beszéd: Mit adott nekünk az Isten?	21
2. beszéd: Mit öröklünk szüleinktől?	21
3. beszéd: Mit szereztünk?	22
e) alcsoport: Az Úr prófétáiról, azok jegyeiről, tanításukról, végül a hamis prófétákról	22
1. beszéd: Az Úr prófétái	22
2. beszéd: Az életpiacok hangoskodói	23
3. beszéd: A csengő szavak befogadása	24
4. beszéd: Atyánk égi követe	25
5. beszéd: Atyánk földi ellensége	26
6. beszéd: A csalóka külsőségek	26
f) alcsoport: A mennyek országa, az örök élet elérésének problémái	27
1. beszéd: A tarisznyások	27
2. beszéd: Az uralkodó szolganép	28
3. beszéd: Életünk Kertésze	28
4. beszéd: Mit akar az emberrel az Isten?	29
5. beszéd: Az egekig emelkedő életjegenyék	30
Beszédláncok	30
I. beszédlánc címe: Az élet megítélésének alapja	30
1. beszéd: A felület-szemlélet	30
2. beszéd: Az igazság nehéz útja	30
3. beszéd: A mélységek szemlélete	30
4. beszéd: Az isteni látás csodája	31
II. beszédlánc címe: Akik az Úr nevében szólnak	31
1. beszéd: Az Ószövetség reményeinek fenntartói	31
2. beszéd: Az Ószövetség prófétái	31
3. beszéd: A próféták Prófétája	31
4. beszéd: Az apostolok és utódaik	31
III. beszédlánc címe: Miről ismerem fel az Úr prófétáit?	32
1. beszéd: A próféta élete	32
2. beszéd: A próféta hangja	32
3. beszéd: A próféta gondolata	32
4. beszéd: A próféta hatása	32
IV. beszédlánc címe: Próféták és hamis próféták	32
1. beszéd: Isten harsonázói	32
2. beszéd: A hamis hangok fuvolázói	32

3. beszéd: Az igazság és jóság szülői	33
4. beszéd: A hamisság és gonoszság ősszülői	33
5. beszéd: Vigyázatok!	33
V. beszédlánc címe: Ráfaelek, vagy Démonok?	33
1. beszéd: Vos fratres estis!	33
2. beszéd: Mi tehát a kötelesség?	33
3. beszéd: Ráfael keze... ..	33
4. beszéd: Démonok sugallatai	33
5. beszéd: Testvérek! S.O.S.!	33
– Összefoglaló beszédlánc címe: Élethelyzetek és megoldások	33
1. beszéd: „... hamis prófétáktól...”	33
2. beszéd: Jog és önzetlenség	33
3. beszéd: Jutalomért, vagy szolgálatért törekedjünk?	34
4. beszéd: A legnehezebb feladatok egyike	34
I. beszédlánc címe: Az Úr hasonlatai	34
1. beszéd: Az anyag világából	34
2. beszéd: A növények világából	34
3. beszéd: Az állatok világából	35
4. beszéd: A fejlődés észleléséből	35
II. beszédlánc címe: Bárányok és a Pásztor	35
1. beszéd: A Pásztor és a nyáj	35
2. beszéd: A Pásztor gondossága	35
3. beszéd: A nyáj Hozzá-sereglése	35
4. beszéd: Az örök Karám	35
B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez írt beszédek	35
Különálló beszédek	35
1. beszéd: A bűneink forrása	35
2. beszéd: Vessétek ki a tisztátalanság szellemét	36
3. beszéd: Életünk megújítása	37
4. beszéd: Mi a bűnök gyümölcse?	37
5. beszéd: Szégyenünknek oka	37
6. beszéd: A bűn végső bére	38
7. beszéd: A megigazulás adományozása	38
8. beszéd: Az Isten szolgálatainak együttese	39
9. beszéd: A lélek szabadjainak boldogsága	39
10. beszéd: Isten végső kegye	39
Beszédláncok	40
I. beszédlánc címe: Az ember szolgálata	40
1. beszéd: A test szolgálata	40
2. beszéd: A túlzó élvezet-habzsolások	40
3. beszéd: A bűn rabszolgasága	40
4. beszéd: Az erény szabadsága	40
II. beszédlánc címe: A bűn gyümölcse	41
1. beszéd: Mit szeretek?	41
2. beszéd: Kielégíthetetlen az éhség?	41
3. beszéd: Fáradó élet	41
4. beszéd: Halál! Halál?	41
5. beszéd: Stipendia vitae	41
III. beszédlánc címe: A Szentlélek működése	41

Előszó

Ha a mai, Pünkösd után VII. vasárnap liturgiáját figyelemmel kísérvők, akkor örömmel jöhetnek arra a gondolatra, hogy az egész liturgia az Istenben való bizakodást akarja kiemelni, amely erőt adhatna az élet küzdelmeire. Nevezzük el magunkban tehát a mai vasárnapot a **bizakodás vasárnapjának**, hogy ilyen alapszengést kapjon beszédünk (Figyelem! Az első vasárnapot a remény vasárnapjának mondtam). – Szokásunk szerint itt is hármas főbeosztást végzünk. Az **A/ rész** az ünnep jellegét értelmezi és abból von le gyakorlati következtetéseket, a **B/ rész** az írott liturgiát tárgyalja: **B/ rész – a/ alatt** a „kis liturgia”, **B/ rész – b/ alatt** a napi Evangélium és **B/ rész – c/ alatt** a Szentlecke szövegére építkeznek.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegére mutató beszédek

A szentmise liturgiájának imái kizárásával alkotja ez a rész a beszédek tárgyát. Alaphangjuk így csendítettesség: bízzál ember, nagy és hatalmas az Isten, bizakodó lélekkel övezzétek égi Atyátok lelkét! – Bizonyos szempontok átfogása mellett lássuk a beszédeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A bizakodás kérdésének fejtegetése

Itt az Istenbe vetett hiten alapuló bizalmat magyarázzuk és értelmezzük.

1. beszéd: Mi a bizalom?

(Erkölcsei beszéd: A bizalom lényege)

Bev.: Az embernek életében igen gyakran előretörő kérdése: Quo me vertam? Magam életének is ez a fő kérdése: de ha lelkem az egetől kéri és várja a feleletet, akkor a bizakodó ember fényt kap az eget Urától. – Mi tehát a bizalom, mely ezt a megoldó feleletet adja?

1. Az ember alanyi hite – a felsőbb erők diadalában.

a) Az Istenben hívő lélek nem elégedhet meg azzal, hogy elmondja a „Credo”-t, hanem alanyi erővel is oda kell tapadnunk az Úrhoz, akitől várhatunk.

b) Egész valójában léletté kell élnie a legnagyobb bizalmat.

2. Az ember életkapcsolódása – a személyes szeretetben.

A döntő pont itt a következő:

a) Az Isten – a Szeretet.

b) Az ember – a Szeretet képmása.

c) Az ember és az Isten – a szeretetáramlás örvénylései.

Bef.: Mi tehát az igazi bizalom? Nem csupán az elméleti elgondolás, hanem a szeretet alapján történő egybefonódás.

2. beszéd: Merre tör az ember bizalma?

(Erkölcsei beszéd: A bizalom célkeresése)

Bev.: Két gesztust mutat az ember élete. Az egyik a földre hajló, hogy abból merítsen, a másik az égre néző, hogy onnét vegyen. – Kérdés tehát, hogy hová forduljon teljes bizalommal?

1. A föld mindent kínál.

Figyeljük csak, mi mindent kínál nekünk a föld?

a) A javait kínálva a piacon kínálhatja.

b) Az ember érzéssel veszi és feléli. – Csak éltető és elpusztító anya...

2. Az ég várakozáson fölül gazdagon ajánl.

a) Csendesen int.

b) Bőségesen ad. – Valóban éltető!

Bef.: Istenatyánkhöz fordul bizalommal a föld zarándoka.

3. beszéd: Pesszimizmus

(Bölcséleti beszéd: A csillag értelmetlen)

Bev.: A fizikai látását a szempár felfogja és a fénysugár világosítja, de a megértés fényénél az értelmét adja az embernek. – Nagy kérdés az, hogy milyennek látjuk a világot, mert ettől függ jórészt a világba való beállásunk egész volta. – Mit mutat a világ?

1. A sötétség embere előtt értelmetlen a világ.

a) Minden átfutó hullám.

b) Minden pusztulásba hanyatló reménység. – Ezt látja a sötét ember. És így értéktelen a vergődően előrehaladó élet. Ilyen otthonban milyen lehet a lakó, az ember? Ismételten kérdezem hangsúlyozva:

2. Ilyen otthonban milyen lakó lehet az ember?

a) Csak vegetáló.

b) Csak sírbahanyatló. – Ezt látja a sötétség embere.

Bef.: Ez a gondolkodás a szellemi eloltogatók világa. Szinte elém mered a kérdés: érdemes-e így élni?...

4. beszéd: Optimizmus

Bev.: Az értelmi látás a jövő élet iránymutatója. Milyen a világ, ettől függ a beállásom a világba. – A régi közmondás szerint két alakja van az ezüstpénznek: „fej” és „írás”. A nézés szerint más képet mutat. – De milyen képet mutat a nagy mindenség a lélekigény sugárkévéjében?

1. Atyám a Teremtő.

a) A világra nézve otthonunkat látom. Így azután Atyámnak érzem az odahelyező Istent.

b) Magamra nézve isteni kontúrait látom. Így azután Atyámnak tudom az Istent.

2. Magához láncoló az égi Atya.

a) Földön a fiává fogad. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

b) Az égben színről színre látásában boldogít. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Stevenson így lát: a rózsa példája szerint szép az élete, mert a túskebokrokon is rózsa fakad.

5. beszéd: A bizalom gyakorlata

(Erkölcsei beszéd: A bízó ember élete)

Bev.: Fényes látás életbizakodást szül. Az optimista ember derűs életutat jár. Mérleg nem méri ki ezt az életformát... Mindent Istentől vár imádkozva. Az emberi lélek odavágyakozik, ahonnan jött.

1. Oda vonzódik a lélek, ahonnan származik.

a) Égből jöttünk. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld anyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Az egek felé tárulunk. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). – Ez az ember egekbe néző és földön dolgozó.

2. Mindent derűsen fogad hálálkodva.

a) Lelkem táplálója az isteni kegyelem.

b) Lelkem hálálkodása az isteni kegyelem vételéért. – Ez az ember dalosan éneklő és életével hálálkodó.

Bef.: Istentől kap és Istentől él.

b) alcsoport: A terminus ad quem lényege

Ezen beszédsorban arról kellene beszélni, hogy olyan szerető Személy az Isten, Akihez sodródó bizalommal fordulhat az ember.

1. beszéd: Az Isten az okok végső Oka

(Dogmatikus beszéd: Az Ősök az Isten)

Bev.: A hittudományok doktora, Szt. Tamás öt érvel közelíti meg az Isten létét. A végső derítő ok mindig így szól: Ő a végtelen Lét. – De mit tartalmaz ez a döntés?

1. Istentől minden lét.

Ez az őseredet problémája.

a) Szt. Tamás féle bölceletek az okok, az esetlegességek stb. alapján érvelnek.

b) Az Írás egész lényege ezt hirdeti.

2. Isten Önmagától való Lét.

a) Ez nem akarati eredet, mert ez lehetetlenség.

b) Ez a teljes Lét bírás, mert ez a valóság.

Bef.: Ide jutunk, de itt megnyugszunk, mert megnyugodhatunk.

2. beszéd: A létező erők Ősereje

(Dogmatikus beszéd: Az Isten belső valósága)

Bev.: Erők félelmetes tobzódása közepette élünk. – Micsoda helyet foglal el itt az Isten?

1. Minden erőt indítók Ősereje.

Ennek jellege kettős.

a) Belőle minden erő.

b) Átala érvényesül minden tevékenység.

2. Minden erőnek célirányító Ősereje.

Itt a gondolat ez: előretörő vonalat mutat a mindenség.

a) Célratór, amelyet biztosan valósít.

b) Személy és célkitűző, Aki irányít.

Bef.: De ez minden?...

3. beszéd: Az önbíró Szellem

(Dogmatikus beszéd: Az Isten szellem)

Bev.: Már itt az anyagi világ fölé jutunk, mert az öntudatlan ember tudatos önbíró szellemi régiójába jutunk. – Mi továbbá az Isten belső lényege?

1. Önbíró és önrendelkező Szellem.

a) A célerők vonala nem egyvonalú.

b) Anyagtalan, tudatosan tevékeny és szabadon választó.

2. Irányító, fénytágító, célbavezető Szellem.

És a szellemi világ igazi valóság.

a) Maga az Isten.

b) Aki szellemi Lényének teljességével vezet.

Bef.: Az egyedüli és minden öntudatra szellemi megnyilvánulást magába záró-e az Isten tökéletessége?...

4. beszéd: Az élő Szeretet

(Dogmatikus beszéd: Az önbíró Krisztus szeretet)

Bev.: A szellemi élet legmagasabb megnyilvánulása a szeretet. Kiterjed önmagára, a világra és minden létezőre. Vonala is a szórás és azon keresztül visszatérésen át: Önszeretetbírás. – És milyen Lét az Isten?

1. Maga a Szeretet.

- a) Szórja Önmagát a világ felé.
- b) Tökéletesen az ember felé.

2. Nem lehet más a Felé irányulás sem, mint szeretet.

- a) Hódolva szereti a természet.
  - b) Hódolva szereti a személyes élet (angyal, ember).
- Bef.: Ez minden!

*

c) alcsoport: Az Isten és az ember kapcsolatai

Itt azt kellene fejtegetni, hogy az Istent és embert a szeretet fűzi egybe. Nem kizárni az Isten részéről szeretetből fakadó teremtést, hanem a részletesebb magyarázat miatt a már teremtett hazatérésének útjában való kapcsolatok kidolgozására teendő a hangsúly.

1. beszéd: Szeretetből állít a paradicsomba

Bev.: A teremtés belső lényege a Lét tökéletességének megjelenítése. Az embert pedig, a képmást a szeretetben való részesedésre indítja. – Hogyan áll ez?

1. A földön boldogságra teremt.

De megadva szabad akaratunkat.

- a). A jó és a gonosz tudás fája.
- b). Az élet és a halál fája.

2. Milyen céllal küldettünk?

- a). Legyünk a földön szellemi létünkkel Isten dicsősége.
- b). Így legyünk földi életünkben is a boldogságnak részese.

Bef.: Mennyei és földi „paradicsom”?...

2. beszéd: Szeretetből segít

Bev.: De mi az isteni tevékenység belső motora? Rövid felelet: az Isten lényege a szeretet. – Hogyan jelentkezik ez az isteni szeretet?

1. A földi boldogságra segít.

- a). Ez a bevezetés és átfutó életszakasz.
- b). De ne felejtsük: ez már a végnélküli élet integráns része.

2. Az örök kiteljesülésre vezet.

- a). Ez a folytatás és soha el nem múló élet.
- b). De ne felejtsük: ez az Istennel való együttélés boldogsága.

Bef.: Ez a kegyelmi segítség az isteni szeretet életkisérete.

3. beszéd: Szeretettel megvált

Bev.: Az **üdv történet** az Isten szeretetének történelmi jelentkezése. Isten végtelen szeretete még az ember elesettségének állapotában is – Atya. – Mit tesz az emberért?

1. Krisztus az emberért földreszállt.

- a). Isten a Megváltó.
- b). Emberért haló Áldozat.

2. Ember a megváltott.

- a). Isten fia lesz a megváltott.
- b). És Isten örök házanépe lesz az Isten fia, az ember.

Bef.: Az egész emberiség üdv történetének diadalmas akkordja, az egyes embernek, az énmagamnak is megszenteltsége és üdve.

4. beszéd: Szeretetből fiává fogad

Bev.: A szeretet legmagasabb foka a filio hominis (Isten fia lesz az ember). – Mi ennek az útja?

1. A Szeretet kiengesztelése.

- a) Eredendő bűn állapota.
- b) Egyéni bűnök súlya.

2. Az engesztelő lélekszólítása.

- a) Lélektermészet-hatók... (.....)
- b) Isteni életcsóva... (.....)

Bef.: Ez a kincsek kincse. Mert Isten fia lett a föld embere, és mert föld embere lett Isten fia.

*

– Szóljunk a „hazatértek” és Isten végleges kapcsolatáról

1. beszéd: Az Istenben élő Isten fia

Bev.: És a hazatért ember boldogsága és élete?

1. Istenben.

2. Istenért.

Bef.: Tehát a teljes életlendületének tengerében.

2. beszéd: A Végtelen és végnélküli vitális kapcsolata

Bev.: Az Isten és az ember együttélésének legszebb hasonlata: a szőlőtöke és a vessző élete...

1. Örök együttélés.

- a) Földön.
- b) Örök életben.

2. Örök szeretetáramlás.

- a) Mindent az Isten ad.
- b) Minden a szőlőtökének szól...

Bef.: Ne felejtsetd: ilyen a mi életünk!

3. beszéd: Az együttélés tárgyi tartalma

Bev.: És ha elhagyjuk a hasonlatokat, akkor mit tár elénk az élet?

1. Az ember tökélesedésével dicséri az Istent.

Ez tehát az élete.

- a) Dicséret tehát a földi út bontakozó erőfeszítése.
- b) Továbbá az isteni magasztosulás állapota.

2. És az ember hazajutásával magasztalja az Istent.

Ez – in fine. – Dicséreten át:

- a) Kiteljesül az életforma.
- b) Továbbá az isteni élet végnélküli diadala.

Bef.: Ez a szeretetáramlás teremt, boldogságot hoz és Istent dicsőít.

4. beszéd: Az együttélés alanyi tartalma

Bev.: Az ember alanyi hivatással is jár a földön. Egyéni, tudatos boldogságot is keres. – Hogyan birtokolja?

1. Boldog az ember – az isteni élet lehetőségében.

Mi indítja a boldogságra?

- a) A földi életben való átalakulás ténye.
- b) Az isteni élet öröme.

2. Boldog az ember az Istennel élés világosan valós birtoklásában.

De a színről színre látás felfokozza a várt és ködösen élvezett valóságot.

a) Látjuk az Istent.

b) Együtt élünk az Istennel.

Bef.: Így lesz alanyilag és igazán boldog az önbíró és öntudatos ember.

*

d) *alcsoport: A bizakodás elleni bűnökről*

A sötétség helyett az átalakulás fényének lehetőségét kellene birtokolnunk. Itt erről szólhatnánk.

1. beszéd: A vakmerő bizakodás

Bev.: A vakmerő mindig hibázik. – Bízhatunk-e tehát vakmerően?

1. Magunkban?

2. Embertársunkban?

3. Istenben?

Bef.: Vakmerően soha!

2. beszéd: A megtérésben való vakmerő bizakodás

Bev.: Bűnös utak emberének élete.

1. Vakmerően bizakodók...

2. Vakmerően reménykedők...

3. De Isten kegyelmére is kizárólag számítók...

Bef.: Így a megtérés alázatának hiánya kizárja a megtérést.

3. beszéd: Az üdvözülésben való vakmerő bizakodás

Bev.: Örök a mi célunk.

1. Isten kegye minden.

2. De ember tette is nélkülözhetetlen.

Bef.: Ez a kegyelem! Ez Istened adta ajándékod! „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

*

e) *alcsoport: A köznapi bizakodó problémákról*

Itt a kérdés lehetne: mit tegyünk az élet köznapi viszonylataiban?

1. beszéd: Az Istenbe vetett élethorgony

Bev.: A hajósnép hasonlata – a horgonyról...

1. Biztosítja a hajót a viharok pusztításától.

2. De csak akkor, ha erős talajba kapaszkodva tartja a hajóóriást.

Bef.: Igazi életszikla, erős, kitartó: az Isten.

2. beszéd: Az Istenhez emelkedő életvirág

Bev.: Minden virág felfelé tárja szirmait.

1. Embervirág egektől vár.

2. Embervirág egektől kap.

Bef.: Így lesz színpompás, illatos az élet.

3. beszéd: Az Istentől táplálkozó isteni gyermek

Bev.: Ki vagyok a földön?

1. Nemcsak küzdő zarándok.

2. Hanem istenivé nemesedő égi követ.

Bef.: Idekívánkozik a szőlőtő és a szőlővessző parabolája: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

*

f) Záró alcsoportban emeljük csúcsra: Az ember értékeinek és kibontakozásának – szinte azt mondanám – magját

1. beszéd: Az emberi élet értékei

(Erkölcsi beszéd: Vágyak és tettek)

Bev.: A nagyvilág **belső** alapereje: a mozgás (Hérakleitosz, Einstein). Így: értéke a fejlődő előrejutás, tökéletesedés. Ez az Isten terve is (Móz. I.fejezete). – És az **emberé?** A tapasztalható **jegyek jelzik**, és az **isteni Mester tanítja**.

1. Az első jel – a másokra támaszkodó igényeskedés.

a) Áll ez – anyagra, emberre.

b) Áll ez – Istenre (imádkozás). Ez – a „folyondár ember”. Nem ad, csak vár. Ne légy: „fagyöngy ember”, amely télen is életerőt szív el, hanem légy „földanya ember”, aki télen is életerőt lövell a pihenő ágakra.

2. A második jel – a tevékenykedő erőfeszítés.

a) Dolgozva – a föld ugarán.

b) Erőt – léletté alakítva – a lélek televényén. Ez az ember: az isteni életet **teremtő ember**.

Bef.: De hol ennek az embernek jutalma? A földi boldogságban és az örök Szeretet diadalában.

2. beszéd: Hová vezetnek az „isteni tettek”?

(Dogmatikus beszéd: Az örök érvényű tettek)

Bev.: A fejlődő életnek virágzás a díszje és termés az értéke. – És az ember életében mi az értékek értéke? Mi az ő végső kifejlődése?

1. Egyéniségének tökéletessége – a földön.

2. És tetteken épülő örök boldogsága – az égben.

Jól jegyezd meg: Isten kegyelme az alap, de az ember tevékenysége – az érdemes cselekedet.

a) Várom és esdem tehát az ég kegyelmét.

b) Dolgozom és tettekkel alakítom – „érdemben” – és „érdemlem” az isteni élet kegyét.

Bef.: Deus est – donans et homo est – operans. És ennek az eredménye? Természetfeletti élet – **itt** és örök boldogság – **ott!!** Filii Dei sumus!!!

3. beszéd: Az élet kivirágztatása

Bev.: A „tavaszi kertek” gyönyörűsége és az „élettavas” egybevetése (Wagner: „Istenek alkonya”...). – De hogyan virágzik ki az emberi élet?

1. Ha tavaszi lendület járja át földi életében...

a) Önteremtő. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Mások teremtője. „Szeresd Uradat Istenedet... Szeresd felebarátodat...(Mt 22,37 és 38; Lk 10,27).

2. Ha örök bontakozás bíztatja életét...

a) Él – a „személy”. „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt élni fog” (Jn 11,25).

b) Él – a Végtelen Személy. „Aki Van” (2Móz. 3,14).

Bef.: Ez az örök virágzás hitének boldogsága: „Elmúlnak mindezek, te megmaradsz” (Zsid. 1,11)...

4. beszéd: Az igazi isteni útmutatók (Erkölcsei beszéd: Isten szava)

Bev.: Szinte azt mondhatnám: tagadó módon oktat a Mester mondván: „Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, belül azonban ragadozó farkasok” (Mt 7,15). – De kérdés az: vajon **pozitíve** tanít-e arra, hogy kire hallgasson az Isten felé törő zarándok? A feleletet a következő megfigyelések adják.

1. Hallgassatok – a Mester szavára.

a) Az Írás ezt mondja: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12/).

b) A Mester maga ezt tanítja: „Én nem magamtól beszéltem, hanem az Atya, aki küldött engem, ő parancsolta meg, mit mondjak és mit hirdessek” (Jn 12,49).

2. De hallgassatok Krisztus Egyházára.

a) Tanítónak alapította a Mester.

b) Csalhatatlan vezetővé tette a Mester.

Bef.: És ha befejezésül kérdezve kérdezném, hogy **gyakorlatilag** mit jelent? Akkor ez a felelet: hallgassa **mindenki** az Isten szóban csengő igéit, kövesse **mindenki** a lelkiismeret szavát és a gyermek s ifjú engedelmes lélekkel hallgassa a szülők szavát. „Gyermekek! Fogadjatok szót szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén” (Ef. 6,1). – Így halljuk és életté tesszük Isten igéjét.

* *

Beszédlánc

Igen értékes beszédláncot lehetne mondani a mai Evangélium szövegéből kiemelt egyetlen gondolatból, amelynek lényege lenne annak a tételnek fejtegetése, amelyik az Úr alkotta „földi akol”, az Egyház értékét hangoztatná.

A beszédlánc címe: Az isteni Mester látható életakla (Itt csak vázlatpontokat adunk...).

1. beszéd: Áll-e most is az Úr Jézus – lélekakla? (Apologetikus beszéd: Az Egyház örök)

1. Látható Egyházat alapított.

2. Láthatatlan kegyelmével gazdagított.

2. beszéd: Kik az Úr „lélekaklának” – „báránynépei”? (Erkölcsei beszéd: Az Egyház igazi tagjai)

1. Külső keretet az élő szervezet adja.

2. Valóságos értéket a lélektapasztalás biztosítja.

3. beszéd: Hogyan közelíthető meg ez az „életakol”? (Dogmatikus beszéd: Az Egyházba lépés útja)

1. Kereszttség az első lépés.

2. Isteni élet – a bennmaradás.

4. beszéd: Az Úr aklának pásztorai

1. Bojtár – a lélek pásztorja.

2. Irányító – a pásztorbot hordozója.

3. Főpásztor – Róma püspöke.

Bef.: És Krisztus?...

5. beszéd: Az Úr „báránynépének” boldogító életképe

1. Pásztor vezetésével éli életét...
2. Örök Pásztor szeretetében élvez boldogságát.

6. beszéd: Hogyan nézzük tehát az „Úr báránynépét”?

1. Isten nézését figyeljük.
2. Magunk látását ehhez igazítsuk.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegéhez írt beszédek

Az összesnek alaphangja: daloljon a lelkünk, mert szeretetével és áldozatával Magához vonzott az Isten. – Lássunk néhány beszédvázlatot.

1. (Introitus) beszéd: Daloljon a lelkünk

(Pedagógiai beszéd: Az életörömök jelensége)

„Nagy az Úr, dicsérni kell őt felette Istenünk városában, az ő szent hegyén” (Zsolt. 47,2).

Bev.: A kenetek hatálya alatt perdülnek a gépek kerekerei... És az emberléleknek mi a kenete?

1. Az életöröm az élet olaja.

Isten csordítja a kenetet, és Isten tervében helyet talál az ember.

a) A jóságos Isten öröme teremtette. Ezért mondja az Úr apostola: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4). – Testi örömök és a szereteté...

b) A jóságos Isten ömleszt az örömeket. – Paradicsom kertje. Élvezés öröme. Lélek boldogsága. Az örök élet tartalma.

2. A derűs lelkület a dal fakasztója.

Aki az élet dalosa, az az Úr boldog birtokosa.

a) A telített lélek kicsordul. És Dávid éneke az oltár éneke és tánca. Kicsordul jó cselekedetekben. Ez természetes folyománya az Istennel telítés szent kegyelmének.

b) A csendülés felső határán zengő a fal... Vígak a jó munkások...

Bef.: Vidámak az engedelmesen dolgozók...

2. (Introitus) beszéd: Mindenekfeletti – a mi Istenünk

(Dogmatikus beszéd: Isten a mindenség)

„Tapsoljatok mindnyájan, nemzetek, örvendezzete ujjongó szóval az Istennek” (Zsolt. 46,2).

Bev.: Miért dalolhat a lélek? Azért, mert az egyetlen, igaz Isten előtt hódolhat az ember. – Hol hódol az ember?

1. Tévelyegve – az „emberfajta” képek előtt.

Ezek a bálványimádók, királyok, istenek, faragott képek...

a) Lehetnek ezek tárgyak. Ezek az igazi bálványok.

b) Lehetnek jelképek és emberek. Ezek a jelképes bálványok. Ilyenek az ösztön, a pénz, a hatalom. Vagy: személyek és „imádott” futócsillagok...

2. Az igaz utat járva – az Igaz Isten előtt.

Nincs más isten, mint az ég Ura.

a) Egyetlen – a mi Istenünk. Jól mondja az Írás: „Nos tehát, te, Urunk, Istenünk, ments meg minket kezükből, hadd tudja meg a föld minden országa, hogy te, az Úr, vagy egyedül Isten!” (4Kir. 19,19).

b) Igaz a mi Istenünk. Minden igazságot hordozó és osztó. Ezt hirdeti a Zsoltáros: „A szegények kívánságát az Úr meghallgatta, szívük óhajtását füled meghallotta, hogy árvának és elnyomottnak

igazságot tégy, s ember többé a földön el ne bizakodjék” (Zsolt. 10,17-18) és: „Mert igaz az Úr s az igazságot kedveli, arca az igazságot nézi” (Zsolt. 10,8.)

c) Atyánk a mi Istenünk. Minden jóságot birtokló, forrászó és minden emberszemélyt atyai szeretettel Magához vonzó. „Ti tehát így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved” (Mt 6,9).

Bef.: Ilyen Úr a mi Atyánk. Ilyen Atya családtagjává lenni annyi, mint az örök dalt zengeni és énekelni.

*

1. (Graduale) beszéd: Fénylobbanásért járuljatok Istenetekhez (Erkölcsi beszéd: A lélek kegyelmi tüzének forrásai)

„Jöjjetek, fiaim, hallgassatok reám, hadd oktassalak az Úr félelmére... Az Úr szemmel tartja az igazakat, meghallgatja imádságukat” (Zsolt. 33,12 és 16).

Bev.: Pislákoló mécsek az emberlélek tüzei. Olajukat az ég kegyelme csordítja. Lámpájukat az ég tüze lobbantja. – Könnyű lesz a kérdésre a felelet, ha mégis fölvetem: honnan várhatom bizakodással lelkem fényének fellobbanását?

1. Hozzád megyek, Uram!

Ez a belső indító hangom. De miért?

a) Te buzdítasz... Szavad így cseng: „Eljött az Emberfia, eszik-iszik, és azt mondják rá: Lám, a falánk, borissza ember, a vámosok és bűnösök barátja! A Bölcsességet azonban művei igazolták” (Mt 11,19). Sőt Atyánk mondja: a Mestered ég Ura. „Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved” (Mt 6,9).

b) Te lobbantasz... Ez fényvetés és megvilágítás. Magadról mondod: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötéttségben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). Így látom – az élet értelmét. Így látom – az élet útját. Így járom – az Istenhez vezető utak ösvényét. Ez az igazi fényvetés.

2. És megvilágosodik az én lelkem.

Vágyaim vágya a látás.

a) Tüzet fog Tőled. Ezt érzem, ezért hallgatom örömmel. „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön: mennyire szeretném, ha már föllobbanna” (Lk 12,49). – Ezt hallom a pünkösdi Lélek áradása kinyilatkoztatásában: „Majd pedig szétoszló, tüzes nyelvek lobbantak föl előttük és leereszkedtek mindegyikükre” (Ap.Csel. 2,3).

b) Tüzet és fényt vet az életre. Magára – Tőled vévén. Másokra – magamét adván. Lehet ez tanító, nevelő és bűnösöket Isten szeretetére lobbantó is.

Bef.: De ha Isten tüze lobbán, az ég olaja is oda csordul, akkor tűz lesz az ember. „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

*

1. (Offertorium) beszéd: Állatok vére csordul az oltáron

„Mint kosokból, bikából és ezernyi kövér bárányból álló égőáldozat, olyan kedves legyen előtted ma a mi áldozatunk, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,40).

Bev.: Az Ószövetség első lapjaitól kezdve, a vallástörténelem hosszú során folytatva mindig emeltettek oltárok, hol elégett az áldozati gabona vagy csordult az áldozati állat vére. – Milyen áldozatok illata száll az Úr trónja elé?

1. Az Ószövetség idejének áldozati illata.

a) Van ebben állandó pogány áldozat. Keres az ember és így vélt szolgálatot teljesíteni a jóakarátú ember.

b) De van ebben állandó ószövetségi áldozat. Gabona és kenyér. Bor... Állat... Tömjén... Ima...

2. Az Újszövetség igaz Áldozatának eget enyhítő csodája.

a) A Golgota az első. Ez az isteni kiengesztelődés megvalósítása. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtlen Báránynak, Jézus Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) A szentmise oltára a következő. Minden egyes áldozat megújítja az elsőt és kegyelemmel telíti az ember lelkét. – Miért? Mert Krisztus így parancsolta. „Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremlében, amelyet értetek ontok” (Lk 22,209).

Bef.: Az áldozat füstje szálljon az égbe, és az ember lelke emelkedjék az ég Urához.

1. (Offertorium) beszéd: Lobogó lélektüzek, tapsoló tenyerek (Pedagógiai beszéd: A lelkesedés gyökérzete)

„Tapsoljatok mindnyájan, nemzetek, örvendeztetek ujjongó szóval az Istennek” (Zsolt. 46,2).

Bev.: Komor éjszakák és zord lelkek idegenek a tapsolás örömeitől. – A fény és az öröm édestestvérek. Egyik sugárzó, a másik dalra csendítő.

1. A tüzet lobbantó égi Szeretet.

Az isteni Szeretet lesz az égi lelkek igazi alapereje.

a) A természetes szeretet is igazi kincs. Ezt is Isten adta, akkor, mikor képmásává teremtett.

b) A természetfeletti szeretet Maga az Isten. Ez még inkább kegyelem, mert a természetfeletti kegyelem velejárója. Lehetne-e elpislogó és elalvó a szent tűz? A láng elfojtatik, ments meg, Uram, minket!

2. A szeretettől áthatva tapsolnának a tenyerek.

Tapsra csendül a tenyér, ha túlbőségben boldog a lélek.

a) A lélek bőségéből szól a száj. Amikor túlcseresznye a boldogság, akkor csendülő az ember hangja.

b) A lélek telítettségéből tapsol a tenyér. Összecsapódó, hangoskodó a tenyér. Átizzított tömegekek tapsorkánszerű...

Bef.: Ha tűz a lélek, akkor hangosan csengő és zajosan ünneplő az emberi ajak és a tenyér.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: napi Evangéliumra építkező beszédek

Az evangéliumi szöveg így szól: „Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, belül azonban ragadozó farkasok. Gyümölcsükről ismeritek fel őket. Szednek-e töviskekről szőlőt vagy a bogáncsról fűgét? Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt. Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa jó gyümölcsöt. Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely jó gyümölcsöt nem terem. Tehát gyümölcsükről ismeritek fel őket. – Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,15-21).

Miről lehetne szólni a mai Evangélium szövege értelmében? – Az egész Evangélium alapértelme a cselekedetek értéke. Így tehát egy olyan terület, amely bőséges és termékeny gondolkört kínál. – Ilyen tétel lehetne a **parancsoló Isten** (Isten lényének értelmezése) és az **engedelmeskedő ember** (az embernek, mint engedelmesen cselekvőnek értelmezése). További tételek lehetnének: az emberi **tettek örök érvényének** problémája, a **kegyelem és az emberi cselekedet**, az **öröklés és a szerzés** kérdései, az emberi cselekedetek **függő és szabad** voltának vitái stb. A következő terület volna az **Úr követi- nek felismerése** (miről ismerhetjük meg őket?); majd az **örök élet útjáról és eléréséről** is beszélhetnénk. Gyönyörűségesen cseng ez a magyarázat is: Atyám akaratának teljesítése: az örök kapuk feltárlásának feltétele. Ez a terület is a tételek egész széles skáláját kínálná. Ilyen lenne pl.: maga az életcél problémája, az út kérdése, az eszköz, a mód, a fárasztó erőfeszítés területe... – Lássuk most a beszédvázlatokat egyenként és a tételeknek megfelelően.

Különálló beszédek

a) *alcsoport: Az Isten és az ember belső lényegének fejtegetése*

1. beszéd: Az Isten lényege – a belső életet tekintve (Dogmatikai beszéd: Isten lényege)

Bev.: Minden gondolat Istenhez fordul és Istenhez tör. – A „nagyvilág” tudat nélkül dicsérője a Teremtőnek, a „kisvilág” pedig tudatosan emelkedik Hozzá. Kicsoda Ő belső tartalmilag?

1. Az emberi ész –csak létét ismeri és a szükséges fogalmakat birtokolja.

- a) Értelmez az emberi ész okoskodása. Erősen hangsúlyozom, hogy csak értelmez.
- b) Isten lényegét véges ésszel csak közelíti. Véges ember: Végtelent kutat (Szt. Ágoston tengert meregető angyali példája...).

2. De az isteni kinyilatkoztatás tartalmilag közli.

a) „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,20-21).

b) „Én népemmel fogadlak titeket s Istenetek leszek, s megtudjátok, hogy én, az Úr, a ti Istenetek vagyok” (2Móz. 6,7). „Íme én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig” (Mt 28,20).

Bef.: Szt. Ágoston szerint hit, értelem, akarat! – De a világot Gyűjtünk: világosságot gyűjt és kegyelmet szór nekünk!

2. beszéd: Az Isten lényege – reánk vonatkoztatva (Dogmatikus beszéd: Reánk vonatkoztatva)

Bev.: Kinek ajkán csendül a parancs, amelyet Mesterünk hirdet? Annak az Úrnak, Akit egek és föld Urának, Teremtőjének tudunk. Ki Ő, hogy felém fordulva – nekem szól parancsa?

1. Az egész világ Ura.

De itt énreám vonatkoztatva kell lényegét megállapítanom.

- a) Az én Teremtőm.
- b) Az én életcél Tűzőm.
- c) Az én Hazasegítőm. Lényeg: képe vagyok, hasonlatosságára teremtettem.

2. A mi mennyei Atyánk.

Ez a fogalom már a személyiség gondolatának megcsendítése.

a) Személyes kapcsolatban él velem. Ez a történelmi és személyes életvezetés tényében jelentkezik.

b) Fiává emel engem. Ez pedig Krisztus megváltó művéből eredezik és bontakozik.

Bef.: Rövid a Káté szava, de kimerítő reánk vonatkoztatva hirdetett fogalmazása: Isten az egész világnak Ura és a mi mennyei Atyánk!

3. beszéd: Az Isten lényege – dinamikailag (Dogmatikus beszéd: Isten a tevékenykedő)

Bev.: Quid dans Deus? Ez a kérdés. És mi a felelet?

1. Dans terrestre.

Mit jelent?

- a) Teremtő tevékenységet.
- b) És fenntartó gondoskodást. Ez az anyagi és szellemi világra is áll egyetemlegesen.

2. Dans spiritualis.

Most aztán szűkebbre szabjuk a tevékenységet és az emberre szorítjuk az Isten adakozását.

- a) Teremti a szellemi lelket.
- b) És tökéletesíti a szellemi életet.

3. Dans aeterna supernaturalis.

Itt azután a megváltott ember jön számításba.

- a) Felel az örök élet lehetőségére.
- b) Odajuttat az örök élet birodalmába és birtokába.

Bef.: Quomodo erit homo divinus? Accipiens gratiam et dans et omnia acquisita.

4. beszéd: Az ember lényege – tartalmilag (Dogmatikus beszéd: Az ember lényege)

Bev.: Kicsoda ez a vándor belső élettartalmilag, akit a mennyország várományosának mond a mai Evangélium? Többször tornyosul elénk a kérdés, mert valóságban a legnagyobb jelentőségűek közül való. A lényeg ez: úgy élünk, amik vagyunk.

1. Földanyák gyermekei vagyunk, ez az első elemi tapasztalat.

Figyeljünk csak testi mivoltunkra.

a) Eredet... Földből vétetik a testünk.

b) Törtetés... Uralom a földön a hivatásunk.

c) Hazatérés... Végső célunk és rendeltetésünk útja – a földbe térés. A test visszatér a földbe, ahonnan vétetett.

2. Égi Atyánk fiai lettünk.

a) Az élet lehetével. „Meg is teremté az Isten az embert, arcára lehelte az élet lehetét és élő-lénné lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) A kegyelem kincseivel. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

c) Az örök haza ajándékaival. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Beatus, qui haec scit, et scientia haec vivit. Ezek alkotják az Isten boldogságának szent együttesét.

5. beszéd: Az ember lényege – dinamikailag

(Dogmatikus beszéd: A tevékeny ember)

Bev.: Az „Ember tragédiája” (Madách) szerint Istentől jöttünk, de gyarlóságunk folytán elszakadtunk. De ez a helyzet nem végső elesettség, hanem küszködő vitézkedés. – Kettős jellege emelhető ki: küzdelmes erő és győzelemre képes kitartó erőfeszítés.

1. Küzdve küzdj, ez az első lényegadó megjelölés.

a) Nem befejezett lény az ember, hanem fejlődés sodrának bontakozottja.

b) Jó és rossz örvénylése, a szélsőségek harcosa. A túlzott nagyvonalúság a bűne és a hiba oka. Itt fegyver: látás, az emelkedés, az akarat. Vagy hivatás!! Mesterére is hallgasson az ember! Szavai, tettei! Így lesz herosz!

2. És küzdve győzzél!

Az ember küzdő és előretörő lény.

a) Maga is sokban győzedelmes. Nevelők munkája és tanítása (Foerster, Coué, Jóga...). Akarattréning!

b) Föld és önmaga: küzdelme területe, ég: győzelmi lehetősége.

c) De Istennel mindig diadalmas! Jóban: koszorús! Rosszal: személyen diadalmaskodó (Dávid – Góliát! A kísértett Mester!)

Bef.: „Az elvesztett Paradicsom” (Milton)... Idézésre adhat összefoglaló befejezést egy szó: diadalmaskodó. Vagy mindenféle triumfális... Pályázat, versenyfutás, testgyakorlati küzdelem, pálmák, serlegek eredménye. A tevékeny ember pálmája. Örök pálma. „Ember tragédiája” lehetett elvesztett paradicsom, de diadala a visszaszerzett Isten országa.

*

b) *alcsoport: Az Úrnak ember számára írt „Magna Charta”-járól és az ember behódolásáról.*

Ez a rész szerves folytatása, illetve tárgyi átértékelése az első részben hangoztatott életigazságnak.

1. beszéd: Az Atya akaratának Magna Chartája

(Dogmatikus beszéd: Az Isten örök rendelkezése)

Bev.: Az Isten örök tervében ott pihent az emberről alkotott elgondolás, és a teremtés ténye tette valósággá az emberről alkotott „alkotmány levelet”. Az ember lényege Isten alkotta életterv a szabad

és szellemi emberről. – Mi ennek lényege?

1. Isten vándora a földre küldött ember.

Az első gondolat így szól: földre helyezte és hazasegíti a szelleminek gondolt embert.

a) Isten tervezte. Milyennek gondolta? „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra... Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,26 és 27).

b) A földre küldötte. Hová helyezte? „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz.2,15). – Halál nélkül (ösi, érintetlen állapot!) és halál útján (az eredendő bűn és majd a megváltás állapota) hazasegíti az élet vándorát!

2. De Isten fia lesz – a hazatérő zarándoklélek.

De az Istenatyja szeretete többet akar adni.

a) Az isteni terv a megszentelés kegyét adja. Ez alapján az isteni szeretet végtelenségének ténye. Ígéri az Ósevangéliumban. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közéd, ivadékokod és ivadéka közéd: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Megvalósítja Jézus Krisztusban. „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16).

c) De a kegyelemmel együtt dolgozó ember – az isteni életet szorgalmazza. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

d) Sőt! Az örök életet is biztosítja. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ez az ember számára írt alkotmánylevél, amelynek értelmében – az Isten örök országának fiúi ágon való polgárai vagyunk!

2. beszéd: Az Isten adta polgárjog érvényessége

(Erkölcsi beszéd: Isten országának polgárai)

Bev.: Szabad lény az ember és így szabadon érvényesíti tehetségként kapott életkincseit. – Ha az isteni jog birtokosa, akkor kérdés létszen, hogyan érvényesíti ezt a jogát az élet folyamán?

1. Alattvalóként figyel az égi Atya parancsára.

Jog és kötelesség – kölcsönös fogalom.

a) Jogom van az égi Atyához. Ez a jog – a teremtés égi áldásából fakad. Ez a jog – a megváltás szerető kiadásából sarjad. Fia vagyok az égi Atyának.

b) De kötelességem is van az égi Atyám felé. Ennek részei: hallgatnom kell irányító élettörvényeit. Teljesítenem kell isteni parancsait.

2. És hűségesen kell követni az égi Atya útmutatását.

Lényegében ez az, amit a mai Írás mond: aki Atyám akaratát teljesíti. Mégpedig hűséges teljesítést követel.

a) Kerül mindent, ami tilalmas. Ennek alapfoka: a negatívum. Tartalma: kerül a bűnt.

b) Megtesz mindent, ami a szeretetparancsból fakad. Ennek felsőbb foka: a pozitívum. Tartalma: teljesíti a főparancsot.

c) Végül együtt él Istennel teljes egybeforrással. Ez az élet: felső foka. Tartalma: misztikus együttélés. „Élek, ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: A „szabad lény” szeretetből létszen Isten hűségese.

3. beszéd: Isten házanépe

(Erkölcsi beszéd: Kik alkotják az Úr házanépét?)

Bev.: Isten adta „alkotmány levél” az Istenhez való jussunk leszögezését jelenti. – De kérdéssé tehető: hová juttat bennünket az Úr törvényei szerint élés alázata?

1. A földi életben – Urunk házanépévé alakít.

Itt nem helyrajzi, hanem lélektani kérdés tárul elénk. Így is fogalmazható: mivé tesz bennünket az Isten törvényeinek készséges betartása?

a) Isten „földi házanépévé”. Ez a természetes és természetfeletti életre való előkészület együttese. A „jó ember” és az „Istent kereső ember”...

b) Nem földön járó gyermekeivé. Ez már a megváltott nép földi élete. Krisztus kegyelmét vevő és abból isteni életet élő nemzedék. Ez a megváltott nemzedék.

2. Örök életben pedig – fiaként boldogít.

Ez a gondolat a célbafutás és a céltérés valóságára való figyelmeztetés.

a) Az istenemberi lelki átalakulás következtében házanépe leszünk. De erősen kell – a lelki kapcsolatra gondolnunk.

b) Itt is fiúként kapcsolódunk életébe. Itt még erősebben domborítandó ki a **személyes** és a **lelki** egybetartozandóság.

c) És végül itt személyes szeretettel éljük Istenatyánkat. – Itt a teljes személyes egybefonódás emelendő ki; ennek valóságos dinamikája az örök szeretet. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de ezek között a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Íme! Így leszünk Isten házanépe a földön és az égben.

*

c) alcsoport: Az ember cselekedeteinek értelmezéséről és értékeléséről

A Messiásról azt a teológiai kérdést kell érinteni, amely a kegyelme és az emberi cselekedet **kapcsolatáról** szól. – Sőt belezsongható az a gondolat is, amely a predestináció és az emberi cselekedetek értékéről beszél (erről láss több beszédet más helyen!).

1. beszéd: Isten kertjének élő fái

(Erkölcsei beszéd: A magát fejlesztő ember)

Bev.: Ha Isten kertje a nagyvilág, akkor kivételesen gazdagított „élőfái” az embernemzedék népei. Az egész világ vonalán fejlődés és Isten dicsőítés az ember élete, öntökéletesítés és tudatos Isten tisztelet. – Hogyan mutatkozik ez előttünk?

1. Megismeri hivatását előttünk.

a) Nemcsak kifelé fordulva észlel.

b) Hanem befelé fordulva megismer és értékkel.

c) Majd a magasság felé fordulva – Istent is megismeri.

2. Szorgalmazza fejlődését.

De ez a centrális ismeret és centripetális igényeskedés olyan erőt mutat, hogy minden pillanatban követelődző és sarkalló.

a) Mindig több akar lenni az ember (életcentrum!).

b) Mindig befelé akar sodorni mindent (centripetális életlendület!).

c) De adni és szórni is akar!

Bef.: Így áll reá a híres angol mondás: Self made man! „Maga alakította ember!” És így végül is igaz isteni lény az ember!

2. beszéd: A gyümölcsöt hozó fa

(Erkölcsei beszéd: Az emberi élet termése)

Bev.: Az emberi életet az jellemzi, hogy a lehetőségek adományával jelenik meg a földön és az értékes kibontakozás élettermését hozza. Méltán hasonlítja a Mester a gyümölcsfához. – Mi tehát az embernek feladata?

1. Termi a természetnek szépséges gyümölcsseit.

A gyümölcsstermés a fák hivatása. Az embertermés hozama a hasonló képe.

a) Homo naturalis. Természetes ember – az Isten adta természet hűségese. Él benne a természet törvénye, és kialakul belőle a természet embere. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20).

b) Homo naturalis christianis. De ez a természetesen jó, erkölcsös ember. Tertullian szerint a keresztény ember. Azt jelenti, az ember a maga Isten adta természetének sodrával – a keresztény ember életének alapfokát éli.

2. A bűnbánat gondolatai.

Megtermi a természetfeletti élet isteni termékeit. Az ember végeredményben isteni lény. Ez külön isteni adomány.

- a) Isten szeretete erre emelte. Isten gondolta így az emberről.
- b) Isten szeretete erre segítette. De még tovább megy az atyai szeretete.
- c) Isten szeretete ebben boldogítja. Isten szeretete az Ő szeretetében boldogítja az embert.

Bef.: Mi lesz tehát az ember szeretetének a csúcspontja? Gyümölcs-hozás a földön és örök élet az Isten országában.

3. beszéd: Az Isten erdejének gondozása

(Erkölcsei beszéd: A tételek fejlesztése)

Bev.: Az Isten életerdeje az emberek együttese. Egyszóval az emberiség. – Kérdéssé tehető: hogyan kell gondozni Isten élő facsemetéit?

1. Le kell vágni a fattyúhajtásokat.

Az ember „facsemete” is – a fák mintájára gondozandó.

- a) Le kell nyelni fattyúhajtásait. A túlbujánzás elleni védelem.
- b) Meg kell tisztítani a fejlődő hajtásokat. A káros férgek elleni oltalom.

2. Biztosítani kell az éltető napsugarat.

A fejlődésnek segítő eszközei vannak.

- a) A fejlődő emberpalántának segítő ereje az égi napsugár.
- b) Majd továbbá az égi harmathullás. Isten kegyelme nélkül nem él a lélek. Annál is inkább kell ez, mert valóságos léttelvényünk égi kegyelemből alakul.

Bef.: Örvendj ember, hogy Isten nagy erejével élő faóriása lettél. Gondozd magadat, hogy értékesé alakulva – Isten gyümölcsöző fájává nemesedjék életed. Így Isten örök kertjének leszel gyönyörűséges pompázója.

4. beszéd: Az élettelen tönk sorsa

(Erkölcsei beszéd: A kihalt lelkiség tragédiája)

Bev.: A helytelenül kezelt és elkorhadó fáknek is megvan a maguk tragikus sorsa. – Lélekvonalon hogyan találjuk meg a rossz fa végleges sorsát?

1. Kivágatik.

A pusztulás lehelete jár az ilyen fa körül.

- a) Értéktelen az élete és így nem megbecsülés a sorsa.
- b) Fejsze az életének a befejezése, kivágás a sorsa. – Azaz: nem. Még tovább is folytatódik a sorsa.

2. És tűzre vettetik.

- a) A korhadt fa a lángoló tűz martaléka.
  - b) A tűz martaléka pedig a hamu alapja.
- És lelki értelmezésben?...

Bef.: A korhadt tönkök után gondoljunk önmagunkra. Óvakodjunk a korhadástól, hogy tűzre ne vessen a nagy kert isteni Gazdája.

5. beszéd: A gyümölcsöző megbecsülése

(Erkölcsei beszéd: Az értékes ember megbecsülése)

Bev.: Az Írás azt mondja: „minden jó fa jó gyümölcsöt terem” (Mt 7,17)... Mit akar ez mondani? Röviden azt, gondozd magadat és érdemessé leszel az emberek előtt.

1. Emberek előtt.

- a) Megbecsülik értékeidet.
- b) Keresve keresik – gyümölcsseidet.
- c) És gondozzák bimbózó életedet. Így azután igazi érték az élet, és megbecsült kincs maga az emberi élet.

2. Isten előtt.

Ember előtt – végül is annyit jelent, hogy értékünket külső értékek alapján értékelik és szerzik. És

az Isten?

- a) Látja életünk vágyait.
- b) Tudja életünk törtéteit.
- c) Megsegíti belső szándékainkat.
- d) És végül ítéli életünket. – De ez azután a döntő és egész örökkévalóságot meghatározó.

Bef.: Az ember élet-ösze a gyümölcs betakarítása. Az emberi élet igazi tavasza és nyara az Isten ítélete alapján folyó életnek belső értéke.

*

d) *alcsoport: Mit kaptunk, mit örököltünk és mit szerzünk?*

Most aztán ezt a kérdést lehetne érinteni.

1. beszéd: Mit adott nekünk az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Az adakozó Isten)

Bev.: Az ég Urát úgy tudjuk megközelíteni, hogy Őt a mindig kiáradó, adakozó Atyának látjuk. – Mit ad nekünk az Isten?

1. Természetes életerőket.

Arra kell gondolnunk, hogy a szülők törzsén át égi Atyánkhoz juthatunk. Mit veszünk az égi Atyánktól?

a) Természetes lényegünket. Ami lényegünk egy – az Istentől. Így tehát: test és lélek.

b) Majd hivatáskészségünket. – Az első ontológia, a másik dinamika.

c) Egyéni fejlődési feltételeinket. De hogyan alakulunk és fejlődünk? Ennek feltételei is vannak. Mik ezek? Otthon, család, társas lét. Mindezt az Isten biztosítja.

2. Természetfeletti kegyelmeket.

Az emberi természethez nem tartozik a természetfeletti, de tartozik annak leedése. Mit kaphatunk így?

a) Isteni elhivatottságunkat. Ez már Isten részéről a természetfeletti életre szóló hivatás. Ez mégis kegyelem.

b) Megváltó kegyelmünket. Ez már az isteni szeretet csodás kiáradása. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

c) Megszentelődésünket. Ez már az isteni természetben való részesedés. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ez pedig állandó kegyelmünket és istenfiúsági méltóságunkat adja. Ez életünk isteni átnemesítése.

Bef.: Ezekkel biztosan jó gyümölcsöt hozó életfái lehetünk az Istennek.

2. beszéd: Mit öröklünk szüleinktől?

(Erkölcsei beszéd: Áthozott terhek)

Bev.: Az újabb természettudomány igen fontos kérdésként veti fel azt a tételt: vajon teljesen önállóan és a múlt élettörzstől függetlenül alakul-e jövő életünk? Ennek a kérdésnek erkölcsi felelősségfokot meghatározó jellege is vagy, épp azért erkölcstani tétellé tehető: milyen arányban felelünk jövő életünkért?

1. Az örökölt terhek – akaratunkon kívül nehezdednek reánk.

a) Ezek jelentős része testi jellegű vagy abból eredő. Amennyiben akaratunkon kívül esnek, annyiban kisebbítik a felelősségérzetet. Figyelem! Ezek a lelki problémák gyökerét is alkothatják (Pl. a testi fogatkozások „kicsiségek érzetét”...).

b) Lehetnek teljesen összeroppantó testi-lelki nyavalyáink (súlyos testi-lelki betegségek!). Figyelem! Ezek egész tragikus összeomlásig fokozódhatnak (ideg, szexuális neurózisok!).

2. De nyomasztó voltuk nem teljesen lenyűgöző kényszerkötélékek.

Az ember életterhe azonban nem letörő és felelőtlenül előrerobbanó.

a) Kötött a testi-lelki életteher. Alapjában a testi és lelki élet reánehazedhet méltó terhével. Viseljük és hordozzuk (Lombroso. A biológusok túlszínezik erejét).

b) De szabaddá teheti, vagy gyengítheti az isteni kegyelem. Isten minden felett áll, és ereje minden terhet eltörölhet. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leve-szi rólunk gonoszságunkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19). – Az Írás mondja is, hogy szinte csodatevő lehet a hívő ember. Még inkább döntően változtathat az isteni segítség.

Bef.: Életterheket örökölhetünk, de ennek arányában és erős hatásukban felelősségünk is gyengül. Végül pedig az az igazság: a kegyelem erejével minden teher könnyebbül vagy megsemmisül.

3. beszéd: Mit szereztünk?

(Erkölcsei beszéd: A lélek gazdagodása)

Bev.: Hogyan gazdagodik az emberi lélek? – De vajon a szerettek teljesen saját munkánk eredményei? Végül is minden erőfeszítésünk Isten adta kincsünk munkája, és minden munkánk Istennel, embertársal való együttműködés gyümölcse.

1. Kaphat Istentől.

Az egész élet kincstárunk. Isten adta ajándékba. Hogyan száll lelkünkbe?

a) Közvetve – másoktól. Ha a szülőket nézzük, akkor azokon keresztül ad az Isten. Ha a természet nézzük, akkor azon keresztül ad az Isten.

b) Közvetlenül – égi Atyánktól. Ha magunkat nézzük, akkor a teremtesen át vesszük a terhet. Majd ha a megszentelődést nézzük, akkor az élet isteniesítését az Úr Jézustól vesszük. – De hát magunktól semmit sem kapunk?

2. Gyakorlat útján gazdagodhat.

Az emberi életre áll, hogy birtokolja ezt az isteni ajándékot, hogy gyakorlat és többszöri ismétlés útján gazdagíthatja tudását.

a) A gyakorlat fejleszt. A gyakorlat mesterré tesz. A gyakorlatra a szükség is kényszerít. A gyakorlat gazdaggá alakít.

b) A fejlődés tovább sürget. De különös tény, hogy a fejlődöttebb élet új és új igényeket fakaszt (kultúra, civilizáció!). Ezekből mindig új és újabb gazdagodást meríthet az ember. De nem szabad feladni, hogy ezeknek alapkincse is Istentől, vagy más mesterektől tanult és ellesett tudás.

Bef.: Az élet mestere a gyakorlat. Az emberi élet kifejlődésének igazi eszköze a tevékenység és a gyakorlat. De a lélek tehetség alapvetése – isteni adomány.

*

e) *alcsoport: Az Úr prófétáiról, azok jegyeiről, tanításukról, végül a hamis prófétákról*

Nagyon ajánlhatjuk a szónokoknak, hogy a hamis prófétákról minél kevesebbet beszéljenek, mert igen könnyen a vizenyős talajra jutnának... Azt pedig jól meg kell jegyezni, hogy az egyházi szónok feladata az építés és nem a szidalmazás.

1. beszéd: Az Úr prófétái

(Dogmatikus beszéd: Isten kinyilatkoztat)

Bev.: Az Ószövetség Messiást váró ködös homályából kicsengenek olyan szavak, amelyek a jövő fényesség meghirdetése. A paradicsomban maga az Úr szól mondván: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – És ez így van az egész választott nép történetében, mert minden időben felcsendül azok szava, akiket az Úr küld az emberiség üdvözítésére. Isten beszédjé végül is minden, csak figyeljen fel reá az ember. – Hogyan ítél az Isten?

1. Az Isten szól a tettekkel.

a) Az első összava – a tettek nyomán – a gyönyörűséges világ feltárása. Teremti a mindenséget és látta, hogy jó. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). Ezért gyö-

nyörúséges a rét, a virágzó fa, a zuhatagozó patak, a milliárdnyi csillagcsoport, mert tükörképei a Teremtő szépségének és jóságának. – A második szava ugyancsak a tettek szava. Az ember megteremtése. Minek gondolja az Úr az embert? Az Írás szava szerint: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz.2,7). Mi ennek az értéke? A lélek olyan szellemi kincs, **aki** láthatja és felfoghatja a világot. Olyan továbbá, **aki** alakíthatja a világot. Sőt olyan, **aki** önmagának alakítója. Végül olyan, **aki** az isteni kegyelem ajándékával a végnélküli életben Isten természetében részesedve a halál győzedelmese. „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51). „...nem olyan, mint a manna, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58). – Mi ez? Egyszerűen tett, amelyet Isten beszél. De kérdezzük csak: valóságos, észlelhető értékei ezek az embernek?

b) Az Isten tetteire az ember tettei adják a feleletet. Kik élvezik és használják a világot? Öntudatlanul az állatok is, de tudatosan csak az emberek. Kik alakíthatják át a világot? Csak az emberek. Nézték a szentek és Isten tervei szerinti életművészek életét. Végül kik élnek az örök életet? A hazatért életzarándokok. Nemcsak a szentek, hanem mindazok, akiket az Úr jelent ki a szentek közössége végnélküli életre hivatott polgárainak. – De tán kételkedhetünk-e ebben? A földi élet kultúrelőretörése és az ember állandó törtétese elnémitja a kétely első részét. Az örök életre ébredés kételyét, vagy mondjuk inkább így: merésznek látszó szent csodáját felénk hajlítja az Isten szeretetére és végtelenségére való gondoskodásunk. – A tettek Istene – a beszélő Atya.

2. Az Isten szól – a prófétai ajkakon át.

Szt. Pálnál ezt olvassuk: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé” (Zsid. 1,1-2). Az első része az ószövetségi prófétákra vonatkozik, a másik része egyenesen megnevezi a mi Urunk Jézus Krisztust.

a) A próféták nem önálló és nem öncélú isteni követek. Hívásuk és csodás hangjuk csengése a Messiástól nyeri értékét, az ő erejük azé, Akiről zeng az ő énekük. Ők valójában kiteljesítők. Az Ószövetség evangélium hitének fenntartásában és a jövőbeni Messiás életkörülményeinek kifejtésében. De továbbá – emberi lélek-előkészítők. Már Keresztelő Szt. Jánosnál olvassuk a következő szövegeket: „Ő az, akit Izaiás próféta említ, amikor így szól: „A pusztában kiáltónak ez a szava: Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Lk 3,3). Mégis jól tudjuk, hogy az Ószövetség prófétái is lelki előkészületet követelnek. Izaiás, Jeremiás olyan ostromozói a bűnöző népnek, hogy kemény szavuk alig bírja el a nyilvános meghirdetést. – Végül: a messiási élet felsőbbrendűségének megzendítői. Ezért már csodás hangot is ad a próféta, midőn a karácsony esti leírásban ezeket mondja: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve” (Iz. 35,5-6).

b) Krisztus pedig Maga az Isten Egyszülöttje, Akinek élete, példája, tanítása örök kinyilatkoztatás. Ő az emberi élet központja. Róla írnak és Tőle kapnak fényt a próféták. Benne teljesedik minden égi fényvetés és Belőle árad az emberiségre is minden kegyelme. – Hol szól Ő? Tibériusz római császár uralma alatt szóval, – azért helyettese útján – tanító hatalommal. Az Ő tanítása örök. „Ég és föld elmúlik, de az én igém el nem múlnak” (Mt 24,35). De az Ő tanítása a küldötteinek isteni segítségével tévedhetetlen. „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Csalhatatlan Ő **magá** és csalhatatlanul őrzi az, aki nevében nyilatkozik. Próféták és Krisztus tehát az isteni üdvökonómia hirdetői. De ne felejtsetek: a próféták csak hirdető, akik maguk is Krisztusért éltek. Krisztus a központ, Akiben az Ige testté lett. „És az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

Bef.: A templom harangjai ünnepélyes alkalommal kondulnak. Isten szava örökké zúgó harang együttes, amely állandóan zsongja, harsogja, hogy az tanítja, magához vonzza az ember fiait. Tettei, szavai hivatott harsonázói az Egyház által. Boldogok lehetünk, mert azért szól hozzánk az Isten, hogy Isten fiainak öntudatára ébresztve – az örök élet világába emeljen.

2. beszéd: Az életpiacok hangoskodói

(Pedagógiai beszéd: Az ösztönember igényeskedése)

Bev.: A vásárok képe lép elé, amikor a hamis prófétákról hallok a mai Evangéliumban. Sok ott a dobpergés, a lármás ajánlás, a duhajkodó ének, és sivár áruira hívja fel a figyelmet a zajjal hangoskodó. – De nincs-e ilyen „piaci élet” az emberek világát kielégítő vásárok között is? Nem csalja-e magához a lélek áruit kínáló is a hamis céggel gyűjteni akarót? Nagyon-nagyon szükséges, hogy megítél-

hessük az álpróféta áruját. Azért látnunk kell az álpróféta Krisztus jelezte igazi életjegyét.

1. Legyen övé a föld minden érzéki java.

a) A hamis próféták életjegyét úgy lehetne megrajzolni: feszülő tekintet – a földiek felé. Keresve keresi, ami az ösztöné. Kincs, pohár, élvezet, könnyű élet, kevés gond és sok öröm. Ez a feszülő tekintet azután harácsolóvá szorítja a kezek ujjait. Ne csússzék ki rajta semmi sem. Hallja ő is a Mester szavait: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri, de lelke azonban kárt szenved?” (Mk 8,36). De nem követi! Ismeri az ifjú példáját is: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 19,21). Nem veszed észre: olyan valaki, aki gyűjt és másnak nem szór?! A Mester azért mondja: „...gyümölcséről ismerhető föl a fa...” (Mt 12,33). A jó gyümölcs: a jó cselekedet. Tehát tetteikről ismeritek meg őket! A jó cselekedet gyökere – a szeretet. „Jézus így felelt: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből” (Mt 22,37).

b) Figyeld az Úr igazi prófétáit. Mindig a szebb életet hirdetik. Mindig önzetlenül. A gyűlölet hirdetői nem ebből az akolból valók. – De jegye még a habzsoló száj is. Gondolj a dúsgazdag és a nyomorult Lázár példabeszédére (Lk 16,20-25). Aki ilyen, nem az Isten prófétája. – Végül a tanító hang az utolsó jegyük. Ha az élet könnyű oldalát hirdetik és odacsábítanak; ne higgy nekik. Az élet igazsága így hangzik: „Aki föl nem veszi keresztjét s nem követ engem, nem méltó hozzám” (Mt 10,38). Az élet piacán dolgozó és értékeket gyűjteni akaró! Figyelj a harsonázókra és az álpróféta jegyeivel tündöklőket messzire kerüld!

2. Legyen Hozzá hasonló a föld zarándoka.

a) A hasonulási törekvés ösvonás az emberi életben. Szinte azt mondhatnók: saját egyéniségünk megsokszorosításában szeretnők tovavinni földi életünket is. Még a Mester szerint is Hozzá kell hasonulnunk. Törekvésben: „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű” (Mt 11,29). Munkában: isteni kegyelem átvételével. Ez a szent átalakulás – Isten terve.

b) De az almafa természete a rügyfakasztás és gyümölcsstermés. A gonosz, az álpróféta azonban olyan hasonlóságot akar, aminő maga. Sőt rosszabbat! Vigasz a gonosznak a gonoszok közelsége. Elrontani mást is, hogy így többen legyenek! Az Egyház tanítása szerint jó többedmagunkkal menni az örök életbe. Talán az álpróféták lélektana szerint jobb többedmagával járni a haláltáncot és zuhanni az örök tűzbe. – Vigyázz ember! Ezek tanítása méreg, ezek irányítása az örök tájaktól az örök büntetés tájaira vezet. Ez nem a te utad és nem a te hivatásod! Élethivatásod – az isteni ember kialakulása, végző életcélot pedig János apostol jelzi mondván: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Bef.: Vásárok népére gondoljunk ismét. A hangoskodóktól és igen erősen kínálkozóktól: ments meg minket, Urunk! Figyelj a hangra, az életre és a gyűjtés gyümölcseiről ismerjed meg őket!

3. beszéd: A csengő szavak befogadása

(Dogmatikus beszéd: Az ember értékei az Isten szemével)

Bev.: A régi legenda szerint olyan dalokat énekelt Orpheusz, hogy még a köveket is megindította a gyönyörű melódia. Hát mennyire fordultak ilyen dallamok felé az emberi fülek, hogy átvegyék, lelkükbe véssék és vissza-csendítsék az élet folyamán! Annál is inkább kell odahajolni az Úr dalosainak melódiájára, mert ennek földi gyönyörködtető hangegyüttese a lélek felfokozásának és örök életre hangolódásának eszköze. Az ilyen ember átalakul, Isten szeme látja igazi lélekértékét. – Mit lát?

1. Az isteni kegyelem tükröződését.

Mit lát hát először rajtunk az Isten?

a) Olyan teremtmény voltunkat, amely mérhetetlenül magasabbra emelt bennünket a teremtmények fölé. Ez a természetes kincsekkel díszített emberi voltunk szemlélete.

b) De a természetfeletti élet kegyelmi kincse, a megszentelő kegyelem Isten rokonaivá, természetének hordozóivá teremt. – Látja-e ezt az Isten? Nem lehet ez kérdés, mert Isten előtt minden nyílt. Hát még az Ő adományozta természetben való részesedés milyen csillogásban mutatja az embert!?! Gondoljatok az Úr színeváltozására! Az emberi szem nem látta fény és lélek nem élvezte boldogság hogyan verődik ki a „hegyre emeltek” életéből!... Mit tanít a kegyelemről az Egyház? Mindig azt csendíti: az Isten természetének részese az ember. Mi ez? Fény? Nem! Gravitáció az Ősváló, az égi Atya felé. Mi ez? Csak gravitáció? Nem! Sokkal több! Önmagának tükörképlátása. Mi ez? Csak tükörképlátás? Nem! Sokkal több! Saját isteni természetével való találkozás! Ez pedig olyan tükörkép

visszaverődés, amelyen Maga az Isten tündöklék – az emberlélek képében.

2. Mit lát ezután az isteni kegyelem értékesítéséről?

Mindenünk Istentől. Ezért nem csoda, ha Isten saját ajándékait, különösen a megszentelő kegyelmet gyönyörűnek látja. – De az ember nem egyszerű befogadó. Nem tartály, nem gyűjtési központ. Nem múzeum! Az ember élet. Istentől vesz és Isten adta erőivel önmagát alakíthatja.

a) Az Isten tehát látja: a tevékeny embert. A talentumokkal dolgozókat... (Mt 25,15-28). Ugyanígy van az okos szüzek példabeszédében is (Mt 25,1-7)... stb...

b) De a lustát, a nem dolgozót elítéli a büntető. Látja a lelkét, tudja elpetyhüdésének okát és elveszi tőle azt, amit kapott. „Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41)... – Ki lesz tehát Isten színe előtt az igazi ember? Az istenképeség kegyelmét vevő és az Isten képét valóban kialakító. Ez a munka pedig egy életen át folyik és Isten szeme előtt lejátszódó fejlődő folyamat. Isten földi virágos kertjének élő virágai Isten színe előtt pompáznak akkor is, ha emberi szem előtt rejtve maradnak. Bízunk és örülünk annak, ha az a léleksejtésünk, hogy a nagy virágos kert drága színpompázói vagyunk. Nem nehéz a feltétel! Hallgass az égi muzsikára és bontsd szíromba a lelkedet.

Bef.: A nép lelkesül és be is fogadja és életének örömevé teszi a szép dalokat. Hát az Isten dalnokainak dala hogyan vésődne az ember lelkébe. Ottokár püspökről azt mondta a halotti beszédet kezdő Gyula püspök: „Az Úr dalnoka elzengette utolsó dalát”. – Tudjátok mi az igazi ünnep? Az, ha **hallgatok** az „Úr dalnokának” dalaira és annak nyomán dalosává **alakítjátok** emberi lelketeket! Csatlakozunk ezekhez...

4. beszéd: Atyánk égi követé

(Dogmatikus beszéd: Krisztus a mi Urunk)

Bev.: Papini „Krisztus” – a arra a kérdésre akar felelni, ki tudja és kit indított az ég Ura arra a hívásra, hogy életünk nehézségeit megoldja? A felelet ez: ez az isteni követ a mi Urunk Jézus Krisztus. A Róla szóló irodalmi művek egész személyiségét keresve emberjelleget, küldött voltát, személyiségének titkát, fénybevont Isten voltát színezik és értelmezik. – Keressük mi is: kicsoda a mi Urunk Jézus Krisztus?

1. Krisztus az Ég Küldötte.

Az első meghatározás – lénytani, illetve személytani.

a) Jézus külső megjelenésére ember. Alakja, élete, halála. – Honnét tudom? Apostolai és tanítványai tapasztalták.

b) Jézus természetében is (egy részt tekintve!) – ember. Az emberi természet teljességének birtoklója. Honnét tudom? Az egész élete bizonyítja.

c) Személyében Isten és így az isteni természet teljességének hordozója. – Honnét tudom? Isteni kinyilatkoztatásból. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). Saját öntudatának jelentkezéséből. „Boldog vagy Simon, János fia! Nem test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám” (Mt 16,17). Az igazság tudásáért elszenvedett halálából. „A főpap folytatta: „Esküvel kényszerítlek az élő Istenre: mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten fia?” „Én vagyok”, felelte Jézus... A főpap erre megszaggatta ruháját: „Káromkodott! – kiáltotta. Mi szükségünk van még tanúkra?... Mi a véleményetek?” Azok így kiáltottak: „Méltó a halálra!” (Mt 26,63-65). – Az apostolainak tanításából. Péter vallomása. Pál tanítása. – Az Egyház állandó tanító beszédjéből. Valóság ez a tétel: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Krisztus az emberek Üdvözítője.

Ez a tétel földi életének célját és áldozatos életének hivatását jelzi.

a) Az embereknek ígérte. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Az emberek megváltására jelzik a próféták. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé...” (Zsid.1,1-2).

c) Az emberek megváltásáért lesz élő Áldozat. „Megvetett volt, a legutolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője; arca mintegy elrejtett és megvetett volt, azért nem is becsültük őt... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és

mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,3 és 7).

d) Élethivatásának tartalmát ez a szó jellemzi röviden: „Beteljesedett!” (Jn 19,39). – Reánk vonatkoztatva olyan alakot ölt a megváltó áldozat, hogy lelki újjászületéssel leszünk Isten fiaivá. Így tehát a végső igazság így fogható tételbe: az Úr Jézus az Isten Egyszülöttje és emberré lévén az emberiség Megváltója.

Bef.: Így azután megértjük, miért tapadtak Hozzá a tanítványok, és miért gyűrűzte körül a szenvedők és a szegények nagy csoportja. – Jézus tehát az ég földre ereszkedését jelenti. Az Isten emberszeretetének maximumát mutatja. Az Isten felé törő áldozat teljességét reprezentálja. Végül az emberlelket olyan Isten szeretettel telíti, amely az örök életben is boldogító tartalma léssen az embernek. „Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

5. beszéd: Atyánk földi ellensége

(Dogmatikus beszéd: A gonosz lélek)

Bev.: A „fény embere” retteg attól, hogy belenézzen a sötétség lélekharcába. Az Isten angyalai lélekszeretetének tárgyai, de az Isten ellenségei, a gonosz lelkek lelkünk rettegésének árnyékai. – Amikor azonban az Írás szövegeit olvassuk és Magának a Mesternek megkísértését látjuk, akkor szembekerül velünk az a kérdés: vajon hogyan kell megítélnünk az ősi rossz létét és értelmét?

1. A gonosz lélek a valóságos szellemi rend létező személye.

Aki valóságos szemszögből figyel és ítéli az életet, az rádöbben, hogy még túlzott optimista szemszöge ellenére is – szembekerül a gonosz létével.

a) Az élet azt mutatja, hogy nemcsak tévedés, hanem egyenes rosszakarat is örvénylik körülöttünk. Sőt ennek rontását hozni akaró rossz szándékával is találkozunk.

b) Ennek gyökérzete azután – a gőg és önteltség vonalán található. Az emberszemély vakmerő szembehelyezkedésében található.

c) De ennek személyes képviselőivel is találkozunk. Az első kettő léte – emberi tapasztalat, de a gonosz személyes léte az Isten kinyilatkoztatásának igazsága. – Az Írás eleje erről így szól: „Ámde a kígyó ravaszabb volt, mint a föld minden állata, melyet az Úr Isten alkotott” (1Móz. 3,1). „A halál pedig a sátán irigységéből jött a világba, és követik őt azok, kik az ő részén vannak” (Bölcs. 2,24). – Az Írás a pogány isteneket a gonosz léleknek mondja. A Mester ördögöket űz. A Mester Belzebub fejedelmét letörését hirdeti. Júdás levele – a gonosz letaszítását írja le. Sőt a jelenések könyve – az antikrisztus uralmáról is beszél. Itt tehát nem túlzott megszemélyesítés, hanem személyes létről van szó.

2. A gonosz lélek életre és emberre kiható tevékeny szellemi létező.

Mivel szellemi lény, azért hatása az anyagi világra nagy és az embervilágra is erős.

a) Mi a tevékenységének lényege? Mivel a gonoszság atyja, azért tevékeny sége a gonoszság szolgálat. Mivel az örök Atyától, a Szeretettől való elszakadás a lényege, azért a gyűlölet fokozása a belső lendülete. Mivel a gyűlölet lelke, azért a gyűlölködés fokozása a törtétese. Mivel távol él az Istentől, távolítani akar az Istentől.

b) És mi a tevékenységének módja? A jót rossznak és a rosszat jónak mondja. Így a hazugság atyja. A kísértő szerepét tölti be és az embert rosszra csábítja. „A ti atyátok az ördög, és atyátok kívánságait akarjátok követni. Gyilkos az kezdet óta. Nem tartott ki az igazságban, mert nincs igazság benne. Amikor hazudik, saját természete szerint beszél. Hazug ő és a hazugság atyja” (Jn 8,44). A szeretetet megveti és a gőgös gyűlöletet terjeszti. Végül az ember üdvösségét irigylis és az embert saját uralmához akarja ragadni. – Mi tehát a tevékenysége? A gonoszság diadala és az embernek Istentől való elszakadása.

Bef.: Goethe: „Faust”-ja, Madách: „Ember tragédiája”, Dante: „Divina Commedia”-ja az egyes ember és az egész emberiség egyetemes történetén mutatja ki Mefisztó, illetve Lucifer szerepét. Az emberiség csábítója és megrontója a gonosz lélek, aki így méltán nevezhető az égi Atya ellenségének. – Mi a mi üdvözítő hitünk? „A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33).

6. beszéd: A csalóka külsőségek

(Erkölcsi beszéd: A kísértők módszerei)

Bev.: Az egyik gyermekmese, a Jancsi és Juliska története a boszorkánytanyát mézeskalács, csokoládé és cukorbábok téglájából épített palotának mutatja be. Egyszerűen azért, hogy édesgesse a torok gyermekek seregét. De ez a mese tárgyi tartalommal oktató tanítása a felnőtt nemzedéknek, hirdetvén azt az igazságot, hogy az Isten és ember ellensége a jó látszata alatt kísérti és csalogatja magához a gyenge embert. Kérdezzük csak magunktól, vajon mi csábít és indít minket a rossz felé?...

1. A szép külső.

Emberi természetünk lényeges jegye, hogy ismereteink külsőségek észlelése útján keletkeznek.

a) Az érzéki jó – külső szépségben kopogtat lelkünk kapuján. A „jó és szép” kopogtat.

b) Majd azután az érzés és érzéki gyönyörök csillogtatásával kér bebocsátást. A „jó és öröm” kér kapunyitást.

c) Majd az elméleti igazság és lelki fény alakjában akar otthont találni... A sötétséggel szemben az „igazság fénye” akar lelkünkbe szállni. – Íme, a külsőségek kísértő jellege.

2. A behízgelő hang.

Ez a második alak, amely jelentkezik.

a) A „szeretet” és „megértés” hangján szól – az ösztönös érzések értékéről.

b) Majd mások „helyes példájára” hivatkozva akar magához hódítani.

c) Végül a biztos elnézés és a megbocsátó szeretet hangján mondja: gyarló emberi gyengeséget könnyen elnézi vagy megbocsátja megértve az isteni Mester.

3. Az ígéretető hazudozás.

Ez már a harmadik jel.

a) Lesztek mint az Isten. „Csak tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, megnyílik szemetek s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt” (1Móz. 2,5). Az öskísértő szava ismétlődik midőn azt hirdeti, az Istenhez lesz hasonló a vakmerően szembeszálló.

b) Tiétek lesz a föld minden öröme és élvezete.

c) És sohasem apad el az élvezetek forrása. – Végül is mit akar a kísértő szava? Letörni az áldozatos élet erejét és az élvezetet, apró pénzre váltani az Isten tilalmát.

Bef.: Végezetül hogyan kell ítélkeznünk az életről és annak ingásairól? Akik áldozatot várva szólnak hozzátok, azok az Isten követői. Ne higgyétek, hogy az élet könnyű. Az élet szent szolgálat és megemelve, megneemesítve örvendetes tevékenység létszen. Az Isten útja szűk és nehéz, de a rajta való járás Isten kegyelmével könnyű. Azért mondja a Mester: „Az én igém édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30).

*

f) alcsoport: A mennyek országa, az örök élet elérésének problémái

A Mester is erre hivatkozik az Evangéliumban, méltán térhet tehát reá az Úr élő hangszórója is. Lehetne tehát szólni az Isten országa felé törő tarisznysokról, majd az uralkodó engedelmes népről, továbbá magáról a gondolkodó élet-kertészről.

1. beszéd: A tarisznysók

(Dogmatikus beszéd: Az ember rendeltetése)

Bev.: Mesterünk beszédeinek alap gondolata: a mennyek országának elérése. Azért mondja igen gyakran: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26)... Nem a világot, hanem az örök életért teremtett az ember. „Ne szeressétek a világot, sem azt, ami a világban van. Aki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete. Minden, ami a világon van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától származik, hanem a világtól. De elmúlik a világ és annak bűnös kívánsága. Csak aki megteszi Isten akaratát, az él örökké” (1Jn. 2,15-17). Azért mondható minden ember zarándoknak, aki méltán nevezhető tarisznysónak is. Mert velük az úti eledelük és velük a kiosztható életajándékuk. – Az a kérdés: vajon mit mond az útjáróknak figyelmeztetésül az evangéliumi Mester?

1. Nem a hangoskodóké az Isten országa.

Az életutat járó emberek valójában Istenhez közeledők és örök életük számára gyűjtők.

a) A közeledés nem fizikai, hanem lelki áthasonulás. Miben áll ez? Kik ezek? Nem a piaci zajjal dolgozók. Akár magukra hívják fel a figyelmet, akár másokat feddenek. Ezek nem hasonulnak Krisztushoz, mert csak lármázók. De azok sem, akik „imagépként” imádkoznak. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak az jut be a mennyek országába, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,22). – Az áthasonulók újjászületők. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki nem születik újra vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

b) A közeledők – a gyűjtők. Mit gyűjtenek? Kitárt szárnyú tarisznyába élet – és lélekkincseket. Földieket és égieket.

2. A csendes munkálkodóké az Isten országa.

Az Isten az ember lelki munkáját is beállította az örök élet megszerzésének művébe. – Mi a lényeg?

a) Kegyelmet ad az Isten. Isten az adakozó.

b) De vele tevékenykedjék az ember. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem...” /Mt 7,22/. De az ember, aki dolgozó.

Bef.: A „tarisznyás ember” a gyűjtve dolgozó. De szórva szóró. Így lesz Isten országát megszerző!

2. beszéd: Az uralkodó szolganép

(Erkölcsei beszéd: Az alázat értéke)

Bev.: Az egyik meseszerű legendában a katonák Krisztus keresztyét állítják fel a község határán. Ünnepies szertartásaik között az a lényeges: legyen újra Úr a szent kereszty, melynek tövében föld urává nemesedik az ember! A legenda szerint azt sejtette a harcos katona, hogy ahol letaszítják az ég és föld Urát az áldozati oltárról, ott a lélek uralma helyett könnyen állati mivoltába süllyed az ember. – Az igazság az: ahol Krisztus előtt hódol az ember, ott ember előtt alázódik a föld.

1. Úr a mi Krisztusunk, tehát előtte hódolatosan alázódó az ember.

a) De ez az alázkodás – a Legfölségesebb előtt történik. Látszólag áldozati keresztyen függő előtt, valóban az Isten Báránya előtt. Látszólag a kenyér fehér színe előtt, de valóban a benne rejtőzködő Élet, a titokzatos Krisztus előtt. Végül is az Isten Fia előtt, Aki emberré lett, hogy az ember fiait Isten fiaivá változtassa.

b) Sőt ez az alázkodás nem a szolgálai megkötöttség, hanem a fiúnak szeretetteljes meghódolása. Csak olyan hódolatos odahajlás, amely az élet vezérének, Királyának követését szolgálja. „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). – Ezt keresi mindenki. Aki pedig az Úr útmutatására hajlik, az célbafuttatja életét.

c) Végül is olyan aláztatos meghajlásról van szó, amely már a földön is emberhez méltó. A felsőbbrendű előtt hajlik az alatta álló. – Az élet minden paránya a szent szolgálat vonalán áll. Világ az embert, az ember az Istent szolgálja. Nem lehet lázadó hanggal járnai, mert az felforgatása a világ rendjének.

2. De az Isten előtt alázódó ember az egész világnak, sőt önmagának is urává válik.

a) A világ csillagmilliói éjszakán fényét adják az isteni szeretetnek... A föld porhanyós hátával a búzatáblák televényét biztosítja... A szőlő édes gerezdjével a bor nedűjét kínálja, a piros jonatánalmafa édes húsát adja eledelül... A napsugár a melegével kedveskedik és a liget üde levegőjét adja a fáradt embernek. Csak azt kéri a legtöbb, hogy odaadó munkával vegye birtokába javait az ember. Legyen munkája parancsoló szó, amely hódolatos szolgálatra parancsolja az egész világot. Íme az „üember” az Isten szent paradicsomában. – De nem a maga gögjéből, hanem Istenatya parancsolatából. „Uralkodjatok a földön...” (1Móz. 1,28). Ilyennek gondolt és rendelt az Isten.

b) Ámde a magunk urává is teremtett bennünket az Isten, olyan valakivé, aki nem rabja önmaga fékevesztettségének, hanem fegyelmezett kialakítója – angyalarcú Isten-gyermek mivoltának. Ösztönök felett diadalmas az ember.

Bef.: Csakhogy kizárólagosan olyan ember, aki Isten parancsolata előtt hódolatosan aláztatos. Ilyen követi az Isten törvényeit, amelyek az ember belső uralmát biztosítani tudják. – Életharcok emberei, a saját életetek és családok szent otthonában emeljétek áldozati oltárra Krisztus keresztyét, hogy előtte hódolva Isten fiai a világ szabadjai és a földi élet urai lehessetek.

3. beszéd: Életünk Kertésze

(Dogmatikus beszéd: Krisztus segítő lelke)

Bev.: Paradicsomkertnek teremtette a világot Isten és embervirágokkal ékesítette földi országát. Ez a kert hegyet, völgyet váltogat, csermelyt patakká termel, tengeranya várja pihenő ölére a föld folyóit... Ebben a kertben mindent valamilyen belső törvény indít a fejlődés útján; csak az ember él úgy, hogy fejlődésének virágzását önnönmaga is szorgalmazza. – A földi kertek gyümölcsfáit is vizsgálgatja a kertész, hogy gyümölcsei arányában nyerhessen otthont a paradicsomkertben, vagy vessék tűzre termékletlensége büntetéséül.

1. Isten világában a Kertésznek első munkája a gondozó szeretet.

a) A teremtés maga a legnagyobb jó. Ültetés a földi paradicsomba. Beleszületni az életbe annyi, mint az örök élet boldogságának lehetőségét hordozni.

b) A segítő kegyelmek jóságos áradása a második lépés. Van ebben sok külső és természetes kegyelem. Ilyen a szülők szeretete, a föld bőséges termése. De van itt igen sok lelki kegyelem is. Az erkölcsi jó szeretete, vágyakozó áhítozása és valóságos kidolgozása. Van aztán itt sok természetfeletti segítség is. De van az isteni természetben, való részesezés is.

c) Ezek használata – Isten fiaivá teremt. Persze ezt a fejlődési utat és ezt az isteni segítséget látni és szeretni kell. – Milyen vak az, aki szomorúan sóhajt az életének birtokában!... Lázára ez az életnek! Sőt, legtöbbször áldozatot viselni nem akar vagy az életharctól huzakodó! Az optimista ember – hálásan örvendező és készségesen dolgozó!

2. Az életkertnek Kertésze azután ítéletet is hirdet a kert emberfái között.

Ez az ítélet az élet lemérése. Milyen volt a földi élet? Termett-e lélekgyümölcsöt a paradicsomi virágzás?

a) Az isteni jócselekedetek gyümölcserésére teremtette az embert. Ez pedig egyrészt önmagunk erényes életének kifejlesztése, másrészt pedig mások életének gyümölcsbe szökkentése. Van az elsőben sok lemondás az ösztönökről, van benne sok munka az erények kidolgozásában. A másodikban pedig igen sok a segítő jóság, az áldozatos adás. Ez azután lehet testi és lelki adományozás.

b) De különösen érdemli az örök Kertész haragját az az életfa, amely rossz és mérges gyümölcsöt terem. Még a termékletlen is értéktelen a szent paradicsomban, a káros gyümölcsű pedig halált hoz a kert többi lakójának.

c) Az ítélező Kertész szava: örök ítélet. Vigyázzon tehát a földi paradicsom Úr ültette emberfája, hogy földi bontakozása alapján az örök élet ítéletét vehesse az égi Bírójától.

Bef.: Az élet kertjének Kertésze a gondos Atya, de egyúttal szigorú Bíró is. Jutalmaz: az élet életével vagy büntet: a tűz halálával. Az élet életével úgy, hogy az örök paradicsomba ültet. A halál halálával úgy, hogy örök kárhózzal sújt. A döntés alapja: elfogadtad-e a jó Kertész gondozását és termett-e életed jó gyümölcsöt?

4. beszéd: Mit akar az emberrel az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Isten akarja az ember üdvözülését)

Bev.: Az ember teremtésének tényében benne kell zsongania Isten tervének az embert illetően. Ki kell tudni hámozni és értelmezni ezt az isteni élettervet. – Mi tehát az Isten terve embergyermekével?

1. Célkitűzésben – akarja üdvözülését.

Sokszor halljuk ezt az isteni tételt: égből jöttünk, hogy égbe térjünk.

a) Eredetünk az ég. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Célunk az ég. „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” /Lk 12,31/.

2. Segítésben gyámolítja az üdvözülést.

De az életút minősége a célé, és vagy céltévesztés valósága.

a) Ebben a célratörésben fáradozik az ember.

b) Ebben a célirányos munkában segít az Isten. Testi és lelki segítségre kell gondolnunk.

3. Természetfeletti adományaival könnyűvé teszi az üdvözülést.

De az örök cél nem természetes, hanem természetfeletti élet.

a) Ide isteni természet kell. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ez isteni adomány.

b) Ide tevékeny élet kell.

Bef.: Mikor teljesül az isteni életterv? Ha hazatér az élet küzdelmes zarándoka.

5. beszéd: Az egekig emelkedő életjegyenék (Erkölcsei beszéd: A célbafutott ember)

Bev.: Ha Isten az egek felé lendít, akkor az egek elérhetőek és elérendők. Emberjegyenye – Isten országába sudározódjék. – Hogyan megy végbe ez az isteni csoda?

1. Sudárhajtásunkkal az egek felé szökkenünk.

Életünk legősibb lendülete: a felfejlődés. Ennek útja az Istenhez emelkedés. – És hogyan megy végbe ez a munka?

a) Ebben a fejlődő menetben a televény a kegyelem. Isten adja: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) Ebben a fejlődő menetben segít az Egyház. Olyan értelemben, hogy otthonom, szent házam, váram, földem az Egyház. Benne élek és a kegyelmi televényben bontakozom.

2. Kiteljesült valóságunkkal az egekbe ültettünk.

Mi az élet kiteljesülése? Prelúdiuma – a földi ember és Isten együttes munkája. Záró akkordja – a halál dala. De ez a vég? Nem! Ez a kezdet! Ez az örök életre való újjászületés.

a) Ez az új otthonba való átültetés. Isten hazahozza – az erényvirágokban pompázó embernővényeket.

b) Ez az örök otthonba való virágbaszökkenés. És csak hazatérés? Csak elpihenés? „Requies...”? Nem! Vita aeterna! Kivirágzás és örök színpompázás.

Bef.: És az Isten országa lészen az ember igazi országa. Egyházunk tenyészti ki ezt az életjegyenét! Krisztus fogadja be örök élőjévé – a virágba szökkenőt!

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: Az élet megítélésének alapja

Tárgyilag azt a kérdést iparkodnók megoldani, amely az élet megismerés és megítélés gyökérzetével foglalkozik... Arról volna szó: mi módon ismerhetjük meg jobban és jobban a lelkiéletet és hogyan jutnánk olyan ismeretre, amely szinte isteni megvilágításban tárja elénk saját és más embertestvér életét.

1. beszéd: A felület-szemlélet

Bev.: Amit a felszínen látunk, az kivetített külsőség, de nem az élet igazi tartalma.

1. Az első szemlélet külsőséges.

2. A külső megismerés – felületes.

Bef.: Szögezzük le, hogy gyermeked a pillanatnyi reáirányulás alapján való megismerés.

2. beszéd: Az igazság nehéz útja

Bev.: Az élettevékenységet irányító igazságnak mélyen pihenő és nehezen leleplezhető az indítéka.

1. Isten teremtménye az igazság.

2. Ember feladata az igazság leleplezése.

Bef.: A szellem munkája az igazságok nyomozása, leleplezése és értékesítése.

3. beszéd: A mélységek szemlélete

Bev.: A lélek mélyén rejtőzik sok titkos tényező és múlt emlék, amely a jövő cselekvés anyjának mondható.

1. Lélekmélyiségünk tartalma: alvó erőegyüttes.

2. Erőegyüttesünk tevékenysége: életteremtés.

Bef.: Szálljunk le a mélyre, hogy valóságos ismereteket szerezzen a lélek.

4. beszéd: Az isteni látás csodája

Bev.: Az Isten tekintete szíveket és veséket vizsgál. A lélek szentélye az a hely, ahol a gondolatok, érzések és elhatározások születnek... Ezt az Isten látja. – Ide kellene bejutnia az igazán ítélő embernek is.

1. A szándékok és tudatalatti hatók ismerését is keressük.

Ez ugyancsak nagy eredmény.

2. Ezek eredője alapján lássunk és ítéljünk.

Ez nagy higgadtság szülője.

Bef.: Így közelíthetjük meg az igazságos isteni ítéletet!

*

II. beszédlánc címe: Akik az Úr nevében szólnak

Ennek a beszédláncnak tárgya lehet az a kérdés, kik szólnak az emberiséghez – Isten nevében? Itt tehát az emberiség egyetemének tanításáról lesz szó. Azt is mondhatjuk: kik az Isten élő hangszórói?

1. beszéd: Az Ószövetség reményeinek fenntartói

Bev.: Isten pátriárkái, bírái, Mózes-szerű vezetői alkotják ezt az együttest.

1. Isten szavát felfogják a választottak.

2. Isten ígéit hangoztatják a hivatottak.

Bef.: Idekapcsolható az a gondolat is, hogy a zsinagóga hivatalos hangja is az Isten ígéjének megtartója és hangoztatója.

2. beszéd: Az Ószövetség prófétái

Bev.: Szögezzük le: Isten kivételes sugallattal irányítja a zsinagóga prófeta nemzetségét.

1. Szól az Isten – egyenes élethivatással.

2. Szólnak a próféták – egyenes isteni parancsolással.

Bef.: A 4 nagy és 12 kis prófeta ismertetendő...

3. beszéd: A próféták Prófétája

Bev.: „Miután többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” (Zsid. 1,1-2)...

1. Megjelent az Úr ígérte Messiás.

2. Ember számára megszerezte a megváltást.

Bef.: Íme ez az igazi tanítás, amely beteljesíti, tökéletesíti mindazt, amit jelzésben és elképzelésben hirdetett az egész Ószövetség.

4. beszéd: Az apostolok és utódaik

Bev.: „Menjetez tehát, tegyetez tanítványommá minden népet, kereszteljetez meg öket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok meg öket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektez. Íme, én veletez vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,19-20). – Legyen alapgondolat: hangszórókat küldött az életbe az Úr!

1. Krisztustól vett igazságokat csendítenek az apostolok.

2. Apostoloktól vett igazságot hirdetnek az apostolutódok.

Bef.: Örvendezünk azon, hogy állandóan és közvetlenül szól hozzánk is az Úr ígéje.

*

III. beszédlánc címe: Miről ismerem fel az Úr prófétáit?

Ennek a beszédláncnak tartalma az a gondolatsoport lenne, amely lehetővé teszi az Úr prófétáinak felismerését. Röviden: az ismertető jegyekről lesz itt szó. – Kérdéssé tehető: mik az Úr prófétáinak jegyei?

1. beszéd: A próféta élete

Bev.: Hozzuk erre a vonalra tételünk kérdését: amilyen a hirdetett ige, olyan az igazi próféta élete. „Gyümölcseiről ismeritek meg őket”...

1. Az Istent hirdesse az ajkuk.

2. Az Istent dicsérje az életük.

Bef.: Hozzuk például az apostolokat, akik életükkel pecsételték meg krisztusi hűségüket.

2. beszéd: A próféta hangja

Bev.: Színezzük a próféták szólási modorát... Állítsuk elő Keresztelő Szt. János példáját...

1. Nem magát hangoztató.

2. Hanem Úra dicsőségét hirdető.

Bef.: Emberi ajak csendül, de rajta át isteni hang szólal.

3. beszéd: A próféta gondolata

Bev.: A próféta Isten szavát hirdeti.

1. Égieket magasztaló.

2. Embert is oda juttató.

Bef.: Éreztessük meg, hogy az Úr prófétái Isten gondolatainak hirdetői.

4. beszéd: A próféta hatása

Bev.: Állapítsuk meg: az isteni követek hatása isteni.

1. Emberek figyelmét megragadó.

2. Emberek életét egekhez emelő.

a) El – a bűnöktől.

b) Fel – az égiekhez.

Bef.: Szögezzük le: emberéletet Istenhez emelő!

*

IV. beszédlánc címe: Próféták és hamis próféták

Itt az Úr választottainak és az emberi hamiskodásnak életjegyeit ismertessük...

1. beszéd: Isten harsonázói

1. Kemény parancsok hirdetői.

2. Földies élet hangoztatói.

2. beszéd: A hamis hangok fuvalázói

1. Könnyebb és virágos utakat keresők.

2. Virágszakítással éltedet üdítsék.

3. beszéd: Az igazság és jószág szülői

1. Igaz életet fakasztanak.
2. Jóságot árasztanak.

4. beszéd: A hamisság és gonoszság ősszülői

1. Hazugsággal indulnak.
2. Gonoszságba torkollnak.

5. beszéd: Vigyázzatok!

1. Csak Krisztusnak higgyetek!
2. Az Ő követőit kövessétek!

V. beszédlánc címe: Ráfaelek, vagy Démonok?

Itt a segítők életjegyeit értelmezzük!

1. beszéd: Vos fratres estis!

1. Ez az Úr szava!
2. Ez legyen az ember büszkesége.

2. beszéd: Mi tehát a kötelesség?

1. Szeretni egymást lélekben.
2. Segíteni egymáson valóságban.

3. beszéd: Ráfael keze...

1. Segíteni az úton.
2. Támogatni a halfogásban.

4. beszéd: Démonok sugallatai

1. A gőg lelkének szülői.
2. Az ösztön tüzének élesztői.

5. beszéd: Testvérek! S.O.S.!

1. Készséges segítség.
2. Áldozatos odahajlás.

*

– Összefoglaló beszédlánc címe: Élethelyzetek és megoldások

Itt arra akarnók példát kínálni, miként lehet a hamis kihívásokban helyesen cselekedni...

1. beszéd: „... hamis prófétáktól...”

(Mt 7,15)

Bev.: Ellentéte annak, hogy: „ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,39)...

1. A hangos gége – nem az élet éke.

(Silver példája: „The Voice...”). A szó kevés, a tett beszél...

2. De ne szálljunk szembe; csak visszahúzódás a súrlódási felülettől!

(Ezt jelenti: „...fordítsd oda a másikat is...”)

Bef.: Ennek gyakorlata a közösségi élet boldogságának teremtője.

2. beszéd: Jog és önzetlenség...

(vas. utáni köznapon: Brev.-ból)

Bev.: Salamont atyjának második felesége előre akarta – jog nélkül – juttatni. Így szól a történeti leírás: „...Mondá erre Nátán Betsábenak, Salamon anyjának: Hallottad-e, hogy Ádoniás, Hággit fia királlyá tette magát urunk, Dávid tudta nélkül? Nos tehát, jer, vedd tanácsomat, hogy megmentesd a magad s fiad, Salamon életét. Eredj, menj be Dávid királyhoz és mondd néki: Nemde, te Uram, király, megesküdte nekem, szolgálódnak, mondván: Salamon, a te fiad, lesz a király utánam, s ő ül majd királyi székembe... Beméne tehát Betsábe a királyhoz a hálóterembe; a király igen öreg volt...” (3Kir. 1,11-13 és 15). – S most kérdezzük: mi ennek a cselekedetnek gyökérzete? A felelet egy szó: **önzés!**

1. Magunk életében keressük: nincs-e bennünk is önzés önmagunk vagy mieink előrejuttatásában?...

2. Megoldás: hagyni kell futni azt, aki jogilag előző.

Vissza kell húzódní, kitérni akkor is, ha magunkban értékeket fedezünk fel... Lehet növekedni, de nem a másik „kitolásával”...

Bef.: Ilyen módon majd meglátjuk, hogy melyik belső értéke lesz nagyobb s végül győztes...

3. beszéd: Jutalomért, vagy szolgálatért törekedjünk?...

Bev.: „Akkor odajött Zebedeus fiainak anyja fiaival együtt és leborult előtte, hogy kérjen valamit... „Intézd úgy, hogy két fiam közül az egyik jobboldon, a másik baloldon üljön országodban”... Jézus ezért így szólt hozzájuk (és a többiekhez): „Tudjátok, hogy azok, akiket a világ urainak tartanak, zsarnokoskodnak a népeken, a hatalmasok pedig önkényüket éreztetik velük. Köztetek azonban ne így legyen, hanem, aki nagyobb akar lenni, legyen szolgátok, és aki első akar lenni, legyen cselédek” (Mt 20,20-21 és 25-27)...

1. Ne jutalomért igényeskedjünk, hanem életet, szolgálatot, erőt kérjünk!

2. Azt keressük, hogy mit adhatunk?!

a) Kitartó szolgálatot, életerőt, élet-halált is oda kell adnunk. Jegyezzük meg: bárhol dolgozunk és élünk (iskola, szociális terület, nyugdíjasság, remeteség stb.)!

b) Végül is mindent Istennek teszünk!

Bef.: Szt.Jakab apostol szerint a halálíg menő állhatatos szolgálatot kövessük!

4. beszéd: A legnehezebb feladatok egyike

Bev.: Cisholm pater kérdése: miért is került ebbe a nyomor és bűn tanyára?... És felelete: azért, hogy szent teremtő erővel szenteket alakítson! – Hogyan alkalmazzuk önmagunkra?

1. Az első felelet – egy megállapítás szent felelősséggel:

Itt kisebb-nagyobb nehézségekkel küzdő „szentek közössége” vagyion.

2. A második indító felelet – feladatkeresés:

Erőgyűjtés után szociális terület büntanyája adja az új feladatot; de mindenkinek területein megvan a bántó környezet... Itt és ott kell emelni a lelkeket!

Bef.: Legyen mindennapi reggeli imánk: „Uram, ha elfogadsz, ma is szolgálatodra jelentkezem!”

*

– Végül kapcsoljunk néhány **különleges** beszédlánc–tervezetet is:

I. beszédlánc címe: Az Úr hasonlatai

1.beszéd: Az anyag világából

1. A víz.

2. A só.

3. Az arany.

2. beszéd: A növények világából

1. Magvak és tövissek.

2. Szőlőtőke.

3. Fügefa.

3. beszéd: Az állatok világából

1. A bárányok.
2. A ragadozó farkasok.

4. beszéd: A fejlődés észleléséből

1. A szöllőtőke ereje.
2. A konkoly és a búzatábla fejlődése.

*

II. beszédlánc címe: Bárányok és a Pásztor**1. beszéd: A Pásztor és a nyáj**

1. Az emberek felé a Pásztor.
2. A Pásztor gondozza az embert.

2. beszéd: A Pásztor gondossága

1. Ételt – italt keres.
2. Minden elveszettet nyomoz.

3. beszéd: A nyáj Hozzá-sereglése

1. Köré sereglük a nyáj.
2. Mert védelmet kínál a karám.

4. beszéd: Az örök Karám

Bev.: Mindenki együtt.

1. Egy akol.
2. Egy Pásztor.

Bef.: A Jóság diadal-otthona.

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez írt beszédek

A napi Szentlecke szövege így szól: „Testi gyarlóságtok miatt emberi módon szólok. Ahogy tagjaitokat a tisztátalanság és gonoszság szolgálatában a bűnre adtátok, úgy adjátok most tagjaitokat az igazság szolgálatában az életszentségre. Amíg ugyanis a bűn szolgálai voltatok, szabadok voltatok az igazságtól. Mi hasznotok abból, ami miatt most szégyenkeztek? Hiszen annak vége a halál. Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálai lettetek. Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet. A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,19-23).

*Különálló beszédek***1. beszéd: A bűneink forrása**

(Erkölcsei beszéd: Honnét a bűn?)

Bev.: Szeretve szeretném úgy hangoztatni drága lelketek előtt a Szentleckében csengő apostoli szavakat, hogy állandó zsongással irányítsa egész életeteket! Ennek ugyanis nemcsak a feddés volna a célja, hanem annak az isteni életnek megindítása, amely az apostoli szóra behódolóan venné kezdetét lelketekben. Ez a beszéd pedig így hangzik: „Korábbi életetekkel ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt. Újuljatok meg gondolkodástok szellemében s öltsetek

magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,22-24). Mindez pedig annyit jelent: vedd le magadról ember a „földi ember” bűnös köntösét és öltsd magadra a „kegyelmi ember” lelki ruházatát! Nagyon természetes, hogy az „átöltözködés” alapja a **bűnös élet levetése**, hogy alkalmassá tegyük magunkat a „kegyelmi élet felöltésére”. – Hogy pedig ezt megtehesük: ismerjük meg gyökérzetben a bűnt, amelynek kiirtásával indulhat meg istenivé nemesítendő életünk!

1. A bűn kutatásánál vegyük tudomásul, hogy gyarló a testünk.

a) Egyházunk tanításából tudjuk, hogy a test az **ösztön hordozója**. Ösztönös erők mozognak bennünk, amelyek az anyagiak felé húznak bennünket (étel, ital, élvezet stb.). Ezek az ösztöneink pedig **követelődznek**. Ezért mondja az apostol: „Testi gyarlóságtok miatt emberi módon szólok” (Róm. 6,19)...

b) Különösen érzéki gyönyörűségek **ragadhatnak magukkal**... **Alapvetésben** ezek isteni javak, célt szolgáló **eszközök**, de túlzó **kilengésükben** lélekgyilkos hatalmak. – Hallgassuk Szt. Pál szavait: „Ahogy tagjaitokat a tisztátalanság és gonoszság szolgálatában a bűnre adtátok, úgy adjátok most tagjaitokat az igazság szolgálatában az életszentségre” (Róm. 6,19). – Az étel és ital lehet **életerőforrás**, a nem ösztönös életigény legyen **életfakasztó**, de sohasem az anyaghoz húzó és átfutóan izzító élvezeteszköz! Legyen elved: minden csak mellézközeje az isteni cél szolgálatában!

2. Majd azt is leszögezhetjük, hogy gyengék a lelki erőink.

a) Ennek alapja: túlzott jónak látjuk az érzéki életéléseket. Ez az elesett természet súlyos velejárája. Az igazság ez: **nem látunk tisztán**. A jót rossznak, a rosszat jónak látjuk. Így azután magukkal ragadnak a testi élvezetek, mert csábító a színük, izzító a megjelenésük, ösztönt fakasztó a közeledésük... Pedig el ne tévedjünk az ítéletben! **Alapvetésben** mind az Isten tervében lévő, csak a túlzó és ösztönös kielégülésre törő vonaluk lesz bűnös!

b) Az ösztönös természet túlzó szolgálatát fokozza az a tény is, hogy **gyenge az akaratumk**. – Ez már az eredendő bűn következménye, amelyet így tanít az Egyház: „Értelmünk elhomályosult, akaratumk rosszra hajló lett”. Ez pedig sokszor **eleséshez** vezet... Pedig tudnunk kell: „Virul majd az igaz, mint a pálma, gyarapszik, mint a Libanon cédrusa” (Zsolt. 91,13). Tehát „Boldog az az ember, ki az Urat féli, és parancsaiban nagy tetszését leli! (Zsolt. 111,1)... És ezt is hinnünk kell!

Bef.: Vigyünk ma magunkkal ezt az igazságot: aki azt akarja, hogy „Isten fia”, az „élet igaza” legyen és így viruljon, az ügyeljen arra, hogy **fékezze** indulatait és erősítse lélekerőit! – Bátorító erőnk pedig ez a valóság legyen: még küzdelmek és itt-ott elesettség után is ez a valóság legyen: ekkor is bizakodhatunk abban, hogy jócselekedeteinkkel Magához **emel az Úr** az örök életbe...

2. beszéd: Vessétek ki a tisztátalanság szellemét

(Erkölcsi beszéd: Küzdelem a bűn ellen)

Bev.: Az apostol tanításának gyökere: a mi megigazulásunk alapja. „Aki ugyanis meghalt, megszabadult a bűntől. Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy (Krisztussal) együtt élni is fogunk. Hiszen tudjuk, hogy a halottaiból föltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta. Halálával ugyanis egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, életével azonban Istennek él” (Róm. 6,7-10). De feladat marad az is, hogy mi kezdjünk olyan lélekmunkát, amely valóra váltja a Krisztus szerezte megigazulás lehetőségét. – Hogyan kell tehát cselekednünk?

1. Ki kell vetnünk a tisztátalanság lelkét.

Ez itt negatívum. Annyit jelent: ne paráználkodjál! Óvakodj a test cselekedeteitől! „A test cselekedetei nyilvánvalóak: paráznaság, tisztátalanság, (szemérmertlenség), fajtalanság” (Gal. 5,18). – Alapvetésben parancs, életparancs a tisztaság.

2. És fel kell vennünk a tisztaság erényét.

Ez itt a pozitívum. Olvasd az erények felsorolását. „A lélek gyümölcsei viszont: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, (szerénység), önmegtartóztatás, (tisztaság)” (Gal. 5,22-23). Annyit jelent, szolgálj a tiszta vér szentségét és ezen az erényen át szolgálj a jövő élet testi életét, illetve a jövő lelkeket (generatio vitae naturalis, generatio vitae supernaturalis!). Íme, még a testi élet is életszolgálat.

Bef.: A megtisztult ember Isten szolgálatában életszolgálatos, tevékenykedő ember!

3. beszéd: Életünk megújodása

(Dogmatikus beszéd: A megigazulás)

Bev.: Isten teremtményei vagyunk, de Isten fiaivá kell lennünk. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Hogyan éri el ezt az ember?

1. Krisztus kegyelmén át részese az isteni természetnek.

a) Ember nem várhatja, mert természetét meghaladja.

b) De Isten adhatja, mert jósága kifakasztja. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Az isteni természetén át – teremtője az isteni életnek.

A szőlőtőke hasonlatára kell gondolnunk. „Már nem mondalak titeket szolgálknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura... Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,15 és 5).

3. Az isteni életen át – fiaivá lettünk az igaz Istennek.

Jézus szavait kell így magyarázni. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ez az újjászületés, amelyet Krisztus vár az embertől, biztosítja az embernek, hogy isteni életet mutasson az Atyának.

4. beszéd: Mi a bűnök gyümölcse?

(Erkölcsei beszéd: A bűnök gyümölcsei)

Bev.: Az Úr ültette útmenti fák gyümölcsei élvezetesek és üdék. – De vajon az ember termelte bűnök mit termelnek az ember számára? Látszólag örömeket, de végső fokon nagy-nagy káros eredményeket. – Mi tehát a bűnök eredménye?

1. Alanyilag a szégyen.

Az ember bűne – a jó látszata alatt született, teremtett. Pedig óv az Írás: „Jaj nektek, kik bölcsék vagytok önszemetekben, és önmagatok előtt okosak!... Jaj nektek, kik a rosszat jónak mondjátok, s a jót rossznak! Kik a sötétséget világossággá teszitek, s a világosságot sötétséggé! Kik a keserűt édessé teszitek, s az édeset keserűvé!” (Iz. 5,21 és 20).

a) Büszkélkedő a gonosz. Ez lett pillanatának hangulata.

b) De szégyenkező a bűnös. Ez a bűn elkövetése utáni lelkiület eredménye. „Uram, ne hagyd, hogy szégyen érjen, hisz segítségül hívlak téged. Érje szégyen a gonoszokat és jussanak az alvilágba” (Zsolt. 30,18).

2. Tárgyilag az Istentől való szakadás.

Az alanyi szempont a kisebb. Az Isten és az ész viszonyának a zavarása a döntő.

a) Elhagyom az Istent. „Mi nem térünk vissza házukba, míg Izrael fiai el nem foglalják örökségüket” (4Móz. 32,18).

b) Mert keresve keresem a teremtményt. „Az első ember földből való, földi; a második a mennyből való, mennyei” (1Kor. 15,47).

c) Végül is elszakadásom eredménye: egész életem összeomlása. „Ezért az Isten hajlamuk szerint kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hadd becstelenítsék meg saját testüket” (Róm. 1,24).

Bef.: Az ember életének lényege – az Istenhez fűződés. A bűn következménye – az Istentől való elszakadás.

5. beszéd: Szégyenünknek oka

(Erkölcsei beszéd: Miért szégyenkezünk?)

Bev.: De miért szégyenkezünk bűnünk tudatában? Valami olyan történt, ami megalázza emberi voltunkat. – Mit tettünk?

1. Lebecsültük – égi Atyánkat.

A bűn ugyanis ítélet.

a) Keresem és felértékelem a földieket. „Hiszen Isten igazságát fölcserélték a hamissággal, s inkább a teremtménynek hódoltak és szolgáltak, mint a Teremtőnek, aki mindörökké áldott. Amen” (Róm. 1,25). (A tékozló fiú...).

b) Megvetve otthagynom az égiet.

2. Az isteni életet elhagyom.

Eltékozlom, hogy Isten képmása vagyok. „Megalkotta az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember... A maga képére: az Isten képére teremtette” (1Móz. 2,7 és 1,27). – Ennek kialakítása és tökéletesítése a feladatom. „De megmarad az a reménye, hogy a mulandóság szolgáló állapotából fölszabadul Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm. 8,21). És végül: „Hova tűnt a lelkesedétek? Állítom, hogy ha módokban lett volna, szemeteket vajtátok volna ki s adtátok volna nekem” (Gal. 4,15). – És én mit tettem?

a) Eltorzítottam isteni vonásaimat. „Erre elmegy, hoz magával hét másik lelket, magánál is gonoszabbat... Így jár ez a gonosz nemzedék is” (Mt 12,45).

b) Felöltöttem a gonosz életjegyeit. – Mi tehát a szégyen oka? Isteni képem ködbe vonódott, és a sátán jegyei arcomra ültek.

Bef.: „Az arc a lélek tükre...”

*

Ez a beszéd **ráépíthető** erre a jámbor legendásra: az öreg remetét kérdezte a bűnös ember, vajon miért húzódok én az alázkodó bűnbevallástól? A felelet az volt: „Figyelj fiam! A bűnre kísértő és abban tégedet megtartani akaró sátánnak két dala van. A bűn előtt ezt súgja: ne légy gyáva! – A bűn után pedig így suttog a gyóntatószék felé bevallással alázkodó lépése előtt: nem szégyelled előtte, ilyet be mersz vallani? Mit gondolnak rólad? stb...” **Alkalmazás:** az az isteni igazság, hogy amit nem szégyeltem elkövetni, azt ne szégyelljem bevallani!

*

6. beszéd: A bűn végső bére

(Erkölcsi beszéd: A bűn büntetése)

Bev.: Faust I. részének rövid tartalma: bűn bűnt követ, és a bűnök sora isteni felelősséget követel. Ennek a felelősségnek sorozatos büntetés a terhe, amíg a teher az Írás szavai szerint a legsúlyosabbat hordozza magában. – Mi tehát a bűn igazi bére? „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19).

1. Élet terhe a halál.

Minden bűnnek ez a története.

a) Látszólag élvezet. Ez a pillanat csábítása és a pillanat öröme. Édes méreg! Valójában kiélő elmerülés. De az örömeknek tartalma? Csak átfutó öröm, mert a végső tartalom az „üröm”!

b) A testnek még lehet „öröm” érzete, de a lélek már csak keserűen kullog utána...

c) Végezetül – testi halál. Ezt írja az Írás! Amint az élet is mutatja. És a halál lelki szempontból is érthető, mert a földi életben kihál a lelki élet, a lelkiek iránti érzékenység. Pedig mennyire tör az ember az élet után.

2. De végén még következik a lélekhalál.

Mert a felelősség lelki értelemben is követelődzik.

a) Látszólag nekilendülés a lelki szabadságnak. „Magam ura lettem” – mondja a bűnös ember.

b) Látszólag – boldogság élvezése a független életnek.

c) Valójában – a lelkiség elernyedése.

d) Végül pedig a lélek kárhozatba döntése. „De Ő megismétli: Nem tudom, honnét valók vagytok! Távozzatok tőlem mind, ti gonosztevők!” (Lk 13,27). – És a Mester tanítása – az élet igazsága.

Bef.: Milyen érték az az ívelés, amelynek „nyílvonala” – leívelő? Így tragédiák tragédiája volna az élet!

7. beszéd: A megigazulás adományozása

(Dogmatikus beszéd: Az igazság égi kincse)

Bev.: Az emberi élet felívelését – felfelé ívelő vonallal kell jelezni. Az élet jelszava is ez: „fel a fejjel!”... „Ad astra!”... Ezt pedig abban az alakulásban kell megtalálnunk, amelynek jelképét ez a mondat adja: a föld embere... léssen Istenfia embere...

1. Erősödik bennünk az Isten képe.

a) Ilyennek teremtettünk. Az Isten képének. A föld urának. – „És bölcsességeddel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken, melyeket alkottál” (Bölcs. 9,2).

b) És Istennel együtt személyes szeretetben élhetünk. Ezt mondja az Írás: „Kik félték az Urat, szeressétek őt, akkor szívetek felderül” (Sir. 2,10). Ez az ember és Isten szeretetén alapuló együttműködő feladata.

2. Kiverődik rajtunk az Isten Fiának vonása.

a) Ezt ígéri Krisztus az újjászületésben. „Bizony, bizony mondom nektek: Aki újjá nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

b) Ezen dolgozik az ember a kegyelem gyarapodásában. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: A megigazulás isteni kegyelem. A megigazult élet kidolgozása istenemberi önarcképfestés.

8. beszéd: Az Isten szolgálóinak együttese

(Erkölcsi beszéd: Az Istent szolgálók közössége)

Bev.: Szétszórt egyed-e, vagy szent egység Isten fiainak életkerete? – Hogyan kapcsolódnak egybe Isten fiainak prófétái?

1. Az Egyház külső és szent keretében.

Ez a Krisztus alkotta egység. A hit az életvonal szerinti jele, a kormányzás egysége. „Küzdő Egyház”.

2. A lélek szent egybecsendülésének közösségében.

Ez a lélek egysége. Ez a lelki Egyház. Itt nem a külső keret a döntő, hanem a kereső jóakarata. Gondolj a vér- és vágykeresztségre.

3. Az üdvözültek örök boldogságában.

Ez a céltértek egysége. Ez a „diadalmas Egyház”. Ez az „egy akol és egy Pásztor”. „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” /Jn 10,16/.

Bef.: Ilyen egységben élnek Isten házanépének boldog tagjai.

9. beszéd: A lélek szabadjainak boldogsága

(Erkölcsi beszéd: Isten népének boldogsága)

Bev.: Boldogságra tör az ember. De kérdés lehet, hogyan lesz boldog az Istenhez tartozó ember?

1. Szép a földi jelene.

a) Isteni az arca (hiszen Isten teremtménye). „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27).

b) Isteni az élete. Nem lénytanilag, hanem gyökérzetben és céljaiban. Isten adta minden szépségünket.

2. Boldogítóan biztató a jövő.

Ezt szolgálta a paradicsom. De ezt szolgálja az élet lényegülése is.

a) Várja az Isten országát. Szinte állandó az evangéliumi ifjúnak sikongó szava: „Jó mester! Mi jót kell cselekednem, hogy az örök életet elnyerjem?” (Mt 19,16).

b) Bizakodva fogadja Isten rendelkezését. Ez az isteni és egyházi parancsokra vonatkozik. Szóljanak azok a természetben vagy személyes kinyilatkoztatásban.

Bef.: Aki független a földtől, az boldog hordozója Isten kegyelmének és bizakodó várományosa Isten jövő ígéreteinek.

10. beszéd: Isten végső kegye

(Dogmatikai beszéd: Isten örök jutalma)

Bev.: A legnagyobb adakozó az Isten. Ez az emberi élet legnagyobb igazsága. Életünket felruházó kegyei mellett léleknemesítő isteni természet részeseivé gazdagít bennünket. Ennek az isteni kegynek örök vonalra kitolódó értéke.

1. Örök élet.

a) Örök biztosítója. Ígérettel: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Segítő kegyelemmel: „Szolgáljatok egymásnak azzal a kegyelemmel és ajándékaival, amit ki-ki nyert, mint Isten sokféle kegyelmének hű közvetítője” (1Pét. 4,10). – Valóságos adománnyal: „...készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,8).

b) Kiknek adja? Elvileg mindenkinek. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” /Ef. 4,7/. De legnagyobb és fokozódó készséggel azoknak, akik készséggel fogadják és készséggel használják, akik szeretettel létté alakítják (metafizikai és transzcendens lény az ember).

2. Ennek közvetítője – az égi Mester.

Mit tudunk erről? Ő a vezető.

a) Mesterünk az Istentől hozó. Az Ő nevében jó. Az Ő nevében jár. Mert: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Az Ő tanítását közli: „A tanítás, amit hirdetek nektek, nem magamtól mondom, és a tetteket is az Atyám cselekszi, aki bennem van” (Jn 14,10). – Az Ő természetét közvetíti: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljete a romlottság elől, mely a bűnös kívánság által uralkodik a világon” (2Pét. 1,4).

b) Ember a Mestertől elfogadó. Tanításának elfogadása ezt eredményezi: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12). Átalakult életünk pedig: a Mester kegyelmével ilyen léssen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Vita terrestris – beata, vita aeterna – beatissima, indefinitiva. Így diadal az élet. „Ego vivi mundum”!

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: Az ember szolgálata

1. beszéd: A test szolgálata

Bev.: Minden ember szolgál.

1. Lehet értékes.

2. Lehet bűnös.

Bef.: Isten szolgálat emel, testi szolgálat letör.

2. beszéd: A túlzó élvezet-habzsolások

Bev.: Venus szolgálai...

1. Örömet kínál a „mellézköngé”.

2. Boldog szent szolgálat az igazi hivatás.

Bef.: Isten népei...

3. beszéd: A bűn rabszolgasága

Bev.: Mi az eredmény?

1. Szakít az Istennel.

2. Rabjává tesz a Sátánnak.

Bef.: És érdemes?

4. beszéd: Az erény szabadsága

Bev.: Úr vagyok.

1. Uralmat ad a test felett.

2. Szárnyalóvá emel az élet felett.

Bef.: Ég felé szárnyalok.

*

II. beszédlánc címe: A bűn gyümölcse**1. beszéd: Mit szeretek?****1. Pillanatnyi az öröm.****2. Elsodródó a terített asztal.**

Bef.: Kielégíthetetlen az éhség! Mulandó!

2. beszéd: Kielégíthetetlen az éhség?...

Bev.: Kielégíthet a föld?

1. Több vétel után megenyhül az igény.**2. Erősödő az éhséget támasztó magasabb igény.**

Bef.: Fokozódó a magasabb rendű éhség...

3. beszéd: Fáradó élet

Bev.: Tönkretesz...

1. Több vétel után nem enyhül az igény.**2. Erősebb éhséget támasztó magasabb rendű igény.**

Bef.: Nagyobb lendületre lendít!

4. beszéd: Halál! Halál?

Bev.: Testben pusztulunk.

1. Senyvesztő betegség eredménye: halál.**2. Elernyedtt lelkiség vége: halál.**

Bef.: Lélekhaláltól ments meg Uram minket!!

5. beszéd: Stipendia vitae

(1959. VII. 5. Budapest, Szt. Erzsébet templom)

Bev.: Micsoda az emberi élet legnagyobb kincse? Vajon: a törtetés?... A küzdelem?... A kulturális előrehaladás?... **Mindez** szent és nemes **eszköz**, de a cél: az elérendő valóság – az **élettartalom gazdagítása és öntudatos birtoklása**. Egyszóval: vágyaink vágya – az élet.

1. És mit tanít erről az Isten szava? Két mondatot: a bűn bére – a **halál**, és az Isten kegyelme – az **örök élet**.

a) Érzy – az ember is... **Látja** a büntetés és jutalomérvény sorát. Ez **nem** fizetés; ez érvényre jutás.

b) De dönthetetlenül tanítja az isteni hang...

2. És hogyan éljen a föld zarándoka? Két mondat a felelet: **kerülje** a bűnös életet, és **élje** az isteni kegyelem virágos életét. – De mit jelent ez a kettő?

a) Úrrá lenni – a földiek felett.

b) Istenivé lenni – az Isten kegyelmének erejéből.

Bef.: Milyenek lesztek?... Tiétek lesz a földiek uralma, és így a „föld lélekkirályai” lesztek; de tiétek lesz az örök élet, és így örökké „Isten fiaivá” nemesedtek.

*

III. beszédlánc címe: A Szentlélek működése

(Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **Adja – a helyes látás kegyelmét**
2. beszéd: **Adja – az okosság ítéletét**
3. beszéd: **Adja – az erő lelkét**
4. beszéd: **Adja – az örök élet kegyelmét**

* * *